

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	
รับที่ 3296	กค.10
วันที่ - 1 ต.ย. 2549 13.48	

ที่ อส (สผยพ.) 0015 / 7137

สำนักงานอัยการสูงสุด

601.2/303

1 ต.ย. 49

ถนนหน้าหีบเคย กรุงเทพฯ 10200 14.204

31 พฤษภาคม 2549

เรื่อง การยุติการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 8/2548 และครั้งที่ 1/2549

1. ข้อเสนอ

คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอเสนอผลการประชุมพิจารณาตัดสินชี้ขาดกรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับเอกชน ส่วนราชการกับส่วนราชการ ส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ จำนวน 15 เรื่อง ปราบปรามรายละเอียดตามรายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ครั้งที่ 8/2548 และครั้งที่ 1/2549 ที่ส่งมาด้วย เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบผลการประชุมดังกล่าวและพิจารณาให้ความเห็นชอบข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ

2. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2540 วันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 วันที่ 19 มีนาคม 2545 และวันที่ 1 ตุลาคม 2545 กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงยุติธรรม เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นกรรมการ และอัยการสูงสุดเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาตัดสินชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

3. ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประชุมครั้งที่ 8/2548 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2548 และครั้งที่ 1/2549 เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549 ได้ประชุมพิจารณาตัดสินชี้ขาด กรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับเอกชน ส่วนราชการกับส่วนราชการ ส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ รวม 15 เรื่อง ดังนี้

3.1 กรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับเอกชน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540

ข้อ 1.2.1

3.1.1 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมการประกันภัย กับ นายจักรกริช มั่นปาน กรณีขอให้ฟ้องเรียกค่าเสียหายเบื้องต้นจำนวน 15,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย คืบแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

3.1.2 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กับ นายนิติกร ยินดียม , พันเอกรังสิมา ยินดียม, พันตรีชาญชัย ขสสุนทร และพันตรียศนันท์ หร่ายเจริญ กรณีเรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและสัญญาค้ำประกัน รวมเป็นเงินจำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

3.1.3 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กับ นายสิทธิพร โนนคำ ,นางศิริพร มะลิงาม, นางนุชวีรธรณ จิตหนักแน่น และนายอุดม ปุณฺณสินธาร กรณีเรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและสัญญาค้ำประกัน รวมเป็นเงินจำนวน 6,945,000.90 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

3.1.4 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กับ นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ กรณีพิศสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,373.60 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

3.1.5 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กับ นางฉันทน์ จั้ววีเชียร กรณีพิศสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,571 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

3.1.6 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมชลประทาน กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีสมบุญฉวีสุวรรณ กรณีขอให้ว่าต่างยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับตามคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมชลประทาน

3.1.7 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับ ทายาทของนายสำเริง ภูผาใจ กรณีเรียกเงินที่นายสำเริง ภูผาใจ เบิกไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวในระหว่างที่รับราชการเป็นเงินจำนวน 47,900 บาท

3.1.8 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมสรรพากร กับ นายพิทยา พลับพลึง กรณีกรมสรรพากรขอให้ว่าต่างฟ้องเรียกเงินคืน จำนวน 2,326,023.06 บาท

3.2 กรณีพิพาทระหว่างส่วนราชการกับส่วนราชการ ส่วนราชการกับรัฐวิสาหกิจ และรัฐวิสาหกิจกับรัฐวิสาหกิจ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ข้อ 1.2.2

3.2.1 เรื่องข้อพิพาทระหว่างองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กับ การประปานครหลวง กรณีละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท

3.2.2 เรื่องข้อพิพาทระหว่างองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กับ การประปานครหลวง กรณีละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท

3.2.3 เรื่องข้อพิพาทระหว่างกรุงเทพมหานคร กับ การรถไฟแห่งประเทศไทย กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทย ค้างชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย รวมเป็นเงินจำนวน 528,000 บาท

3.2.4 เรื่องข้อพิพาทระหว่างองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กับ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน กรณีองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เรียกร้องเงินค่าอาหารเสริม (นม) จากองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสามเป็นเงินแห่งละจำนวน 99,000.25 บาท, จำนวน 121,384.38 บาท และจำนวน 128,796.25 บาท ตามลำดับ

3.2.5 เรื่องข้อพิพาทระหว่างกรมสรรพสามิต กับ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงิน ภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดิน ทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงินจำนวน 523,384.40 บาท

3.2.6 เรื่องข้อพิพาทระหว่างกรมสรรพสามิต กับ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงิน ภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดิน ทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงินจำนวน 1,230,672.58 บาท

3.2.7 เรื่องข้อพิพาทระหว่างกรมสรรพสามิต กับ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงิน ภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดิน ทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงินจำนวน 3,137,974.40 บาท

3.3 ในการพิจารณาตัดสินชี้ขาดการดำเนินคดีดังกล่าว คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติ ในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมติให้ตั้งเป็นข้อสังเกต ดังนี้

3.3.1 ในการประชุมครั้งที่ 8/2548 วาระที่ 3.3 ที่ประชุมมีมติให้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่า การที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อนุมัติให้ผู้รับทุนลาออกจากราชการ ทั้งที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาการใช้ทุนและยังไม่ได้ชดใช้เงินตามสัญญาเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย และกรณีทำนองเดียวกันนี้มีเกิดขึ้นในหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นอยู่เนือง ๆ สมควรให้มีหนังสือแจ้ง กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณา กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอีกต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำผลการประชุมตามข้อ 1 และข้อสังเกตของคณะกรรมการ
พิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจเอก

(ชิตชัย วรรณสถิตย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ประธานกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่ง
ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งฯ

โทร. 0-2291-5655

โทรสาร 0-2291-9995

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่ง
ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 8/2548
วันพุธที่ 28 ธันวาคม 2548
เวลา 10.00 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 23 กระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ

.....

กรรมการผู้มาประชุม

1. พลตำรวจเอกชิตชัย วรรณสถิตย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ประธานกรรมการ
2. นางสาวรีนวดี สุวรรณมงคล	แทนปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
3. นางโสมศรี อารยะศิริ	แทนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
4. นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ	แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
5. นายทวีศักดิ์ วรพิวดี	แทนอัยการสูงสุด	กรรมการและเลขานุการ
6. นายสุเมธ ชัยช่วงโชค	อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด	ผู้ช่วยเลขานุการ
7. นางศรีนิตา พรหมหิตาธร	อัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งฯ	ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ไม่มาประชุม

1. ปลัดกระทรวงการคลัง	ติดราชการ
-----------------------	-----------

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายอรรถพล ลิขิตจิตถะ	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
2. นายทรงชัย ประสานนวนิช	รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด
3. นายปิยะนันท์ พันธุ์ชนะวณิช	ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด
4. นายพิชญ์พันธ์ เศรษฐบุตร	อัยการผู้เชี่ยวชาญ
5. นายนิติ สุขเจริญ	อัยการจังหวัดประจักษ์ศิลปาคม
6. นางสาวอภิพร จันทพันธ์	อัยการจังหวัดประจักษ์ศิลปาคม
7. นายพินันท์ ลักษณะศิริ	ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด
8. นางกนกพร สันศิริ	อัยการจังหวัดประจักษ์ศิลปาคม

9. นายมนูญ	จรูญพร	อัยการอาวุโส
10. นายอภิชาติ	อัสภววิริยะ	อัยการอาวุโส
11. นายประวิทย์	พิพัฒน์กุลสวัสดิ์	อัยการอาวุโส
12. นายนิติ	เมฆสวรรค์	อัยการอาวุโส
13. นายศรัทธัย	มุสิกธรรม	อัยการอาวุโส
14. นายประนาม	เพชรภาพ	อัยการอาวุโส
15. นางสาวปรางค์	ตั้งสถิตย์กุลชัย	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป 6
16. นายธีระวุฒิ	พราหมพันธ์	นิติกร 4
17. นายสุปรีดา	ชื่นชม	นิติกร 4
18. นางสาวมณฑยา	โคสุวรรณ	นิติกร 4
19. นางสาวนงลักษณ์	ภคโล	นิติกร 4
20. นางสาวเฉลิมขวัญ	แสงสว่าง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 2
21. นางสาวมณิกา	กระแสนินทร์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 2

เปิดประชุม เวลา 10.00 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานกรรมการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ
- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 7/2548
- ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 7/2548 โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่ง กรณีกรรมการประกันภัยขอให้ฟ้องนายจักรกริช มั่นปาน ให้ชำระค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวน 15,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย คืบแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

คดีนี้ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีมีหนังสือจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ พณ 0501/สป/3517 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2548 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการคดีศาลแขวงสุพรรณบุรี ขอให้ฟ้องนายจักรกริช มั่นปาน เรียกค่าเสียหายเบื้องต้นจำนวน 15,000 บาท ที่จ่ายไปคืนพร้อมดอกเบี้ยคืบคิดในอัตรา ร้อยละ 7.5 ต่อปี คืบแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2547 เวลาประมาณ 20.00 น. นายวิชาญ ทวีศรี ได้ขับจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน กรต - 691 สุพรรณบุรี ซึ่งเป็นของนางละเอียด ศรีเพชร ไปตามถนนสายแยกหนองปลากระดีไปหินลาด ตำบลนิคมกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีนางสาววิมล สง่าไกร นั่งซ้อนท้ายไปด้วย และได้เกิดเหตุเฉี่ยวชนกับรถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน กบม - 883 สุพรรณบุรี ของนายจักรกริช มั่นปาน เป็นเหตุให้นางสาววิมล สง่าไกร ได้รับบาดเจ็บ ต่อมานางสาววิมล สง่าไกร ผู้ประสบภัย ได้มอบอำนาจให้โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรรับค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวน 15,000 บาท จากสำนักงานประกันภัยจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งสำนักงานประกันภัยจังหวัดสุพรรณบุรี ได้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวให้แก่โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรแล้ว ปรากฏตามสำเนาใบสำคัญรับเงินของกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย และใบเสร็จรับเงินของโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร

จากการตรวจสอบผลคดี สถานีตำรวจภูธรอำเภอด่านช้าง แจ้งว่า เหตุเกิดจากความประมาทของนายจักรกริช มั่นปาน ที่ได้ขับจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน กบม - 883 สุพรรณบุรี ส่วนเส้นทางเดินรถของคู่กรณี เป็นเหตุให้เฉี่ยวชนกัน ปรากฏตามหนังสือสถานีตำรวจภูธรอำเภอด่านช้าง ที่ สพ 0929/4478 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2547 และจากการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพบว่า รถจักรยานยนต์คันหมายเลขทะเบียน กบม - 883 สุพรรณบุรี ของนายจักรกริช มั่นปาน ที่ก่อให้เกิดความเสียหายไม่ได้มีการทำประกันภัยความเสียหายไว้ สำนักงานประกันภัยจังหวัดสุพรรณบุรี จึงมีหนังสือ ที่ พณ 0501/สปพ/813 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2547 และหนังสือที่ พณ 0501/สปพ/0037 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 แจ้งในฐานะผู้รับช่วงสิทธิของผู้ประสบภัย ทวงถามให้ นายจักรกริช มั่นปาน นำค่าเสียหายเบื้องต้น 15,000 บาท ไปชำระคืนกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจากรถภายใน 15 วัน แต่นายจักรกริช มั่นปาน เพิกเฉย กรมการประกันภัยจึงส่งเรื่องมาขอให้ฟ้องไล่เบี้ยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 31 ให้นายจักรกริช มั่นปาน ชำระค่าเสียหายเบื้องต้นที่จ่ายไป พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดตามกฎหมาย

สำนักงานอัยการคดีศาลแขวงสุพรรณบุรีพิจารณาแล้วแจ้งฐานะคดีให้ทราบว่า สำนักงานประกันภัยจังหวัดสุพรรณบุรีมีอำนาจใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้ จึงไม่รับว่าต่างฟ้องคดีให้ แต่กรมการประกันภัยยืนยันขอให้ดำเนินคดีต่อไป เนื่องจากเห็นว่าการฟ้องนายจักรกริช มั่นปาน ผู้ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายคืนแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการใช้สิทธิฟ้องร้องในมูลละเมิดจากบุคคลที่ก่อให้เกิดความเสียหายตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มิใช่กรณีที่เจ้าหน้าที่มีคำสั่งทางปกครองเรียกเงินค่าเสียหายเบื้องต้นพร้อมเงินเพิ่มจากเจ้าของรถที่ไม่ได้จัดให้มีการประกันภัยความเสียหายตามมาตรา 26

สำนักงานอัยการคดีศาลแขวงสุพรรณบุรีไม่เห็นด้วย จึงส่งเรื่องมาให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาเสนออัยการสูงสุดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 25 วรรคหนึ่ง กำหนดให้บริษัท หรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้น กรณีตามมาตรา 20 มาตรา 23 หรือมาตรา 24 ให้แก่ผู้ประสบภัยให้เสร็จสิ้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับความร้องขอโดยไม่ต้องรอพิสูจน์ความรับผิดชอบ และเมื่อได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นไปแล้ว กฎหมายได้กำหนดมาตรการไว้ โดยมาตรา 26 ให้อำนาจสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย โดยนายทะเบียน มีคำสั่งเรียกเงินตามจำนวนที่ได้จ่ายไปนั้นคืนจากเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย มิได้จัดให้มีการประกันภัย หรือเรียกจากบริษัทที่ไม่จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยหรือจ่ายไม่ครบจำนวน พร้อมเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบของจำนวนค่าเสียหายเบื้องต้นเพื่อส่งเข้าสมทบกองทุนอีกต่างหาก และมาตรา 31 กำหนดว่ากรณีที่ความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของบุคคลภายนอก หรือเกิดขึ้นเพราะความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของเจ้าของรถผู้ขับขี่รถ ผู้ซึ่งอยู่ในรถ หรือผู้ประสบภัย เมื่อบริษัทได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นหรือค่าสินไหมทดแทน หรือเมื่อสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย หรือเมื่อหน่วยงานตามมาตรา 8 (1) (2) (3) หรือเจ้าของรถตามมาตรา 8 (4) ได้จ่ายเงินคืนกองทุนตามมาตรา 32 ไปแล้ว ให้บริษัท หรือสำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัย หรือหน่วยงาน หรือเจ้าของรถดังกล่าวแล้วแต่กรณี มีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บุคคลภายนอก เจ้าของรถ ผู้ขับขี่รถ ผู้ซึ่งอยู่ในรถ หรือเรียกให้ผู้ประสบภัยคืนเงินได้ ฉะนั้น การที่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยจะใช้อำนาจตามมาตรา 26 หรือใช้สิทธิตามมาตรา 31 ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา 26 หรือ 31 แล้วแต่ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

สำหรับกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีหนังสือขอให้สำนักงานอัยการคดีศาลแขวงสุพรรณบุรีว่าต่างกรมการประกันภัย ฟ้องไล่เบี้ยนายจักรกริช มั่นปาน ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ หมายเลขทะเบียน กบม - 883 สุพรรณบุรี ที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้ชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวน 15,000 บาท คืนแก่กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี โดยเห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 นั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่านายจักรกริช มั่นปาน เป็นเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายมิได้จัดให้มีการประกันภัย ฉะนั้น การที่สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยได้จ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัยไปนั้น จึงถือเป็นการจ่ายตามมาตรา 23 (1) สำนักงานกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยชอบที่จะต้องออกคำสั่งเรียกเงินที่ได้จ่ายไปนั้นคืนจากเจ้าของรถที่มิได้จัดให้มีการประกันความเสียหาย พร้อมเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสิบ ตามมาตรา 26 ซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้บังคับกับเจ้าของรถที่ก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งมิได้จัดให้มีการประกันภัยความเสียหายโดยเฉพาะ กรณีมิใช่การใช้สิทธิไล่เบี้ยตามมาตรา 31 ดังนั้น การที่สำนักงานประกันภัยจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีหนังสือแจ้งใช้สิทธิไล่เบี้ยนายจักรกริช มั่นปาน ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ให้ชดใช้ค่าเสียหายเบื้องต้น จำนวน 15,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี ตามมาตรา 31 จึงเป็นการไม่ถูกต้อง ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างฟ้องคดีนี้ให้แก่กรมการประกันภัย และเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชี้ขาดให้กรมการประกันภัยใช้อำนาจให้ถูกต้องตามมาตรา 26 ประกอบมาตรา 23 (1) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 และเมื่อมี

คำสั่งเรียกเงินคืนพร้อมเงินเพิ่มแล้ว หากไม่ได้รับชำระ จึงใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีต่อศาล

เนื่องจากเป็นกรณีคำสั่งชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างฟ้องคดีนี้ให้กรรมการประกันภัยชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว กรรมการประกันภัยชอบที่จะใช้อำนาจให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 มาตรา 26 ประกอบมาตรา 23 (1) และเมื่อมีคำสั่งเรียกเงินคืนพร้อมเงินเพิ่มแล้ว หากไม่ได้รับชำระก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 57 วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา 63 ได้ โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีต่อศาล

3.2 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่าง กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กับ นายฐิติกร ยินดียม, พันเอกรังสิมา ยินดียม, พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หร่ายเจริญ กรณีเรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและสัญญาค้ำประกัน เป็นเงินจำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

คดีนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหนังสือที่ รง 0416/01638 ลงวันที่ 20 เมษายน 2548 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ฟ้องคดีเรียกให้นายฐิติกร ยินดียม ผู้รับทุนการศึกษา และพันเอกรังสิมา ยินดียม พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หร่ายเจริญ ผู้ค้ำประกัน ชดใช้เงินจำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ฐานผิดสัญญาเงินทุนการศึกษา

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2537 นายฐิติกร ยินดียม ได้ตกลงทำสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาตามโครงการศึกษาที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนด โดยมีเงื่อนไขว่าเมื่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดให้ผู้รับทุนเข้ารับราชการกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเมื่อใดโดยให้ได้รับเงินเดือนตามที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดให้แล้ว ผู้รับทุนต้องเข้ารับราชการกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ผู้รับทุนได้รับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นตามสัญญานี้ รวมกับระยะเวลาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมในประเทศ ถ้าผู้รับทุนรับราชการไม่ครบตามกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้รับทุนยอมรับผิดชดใช้เงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่นที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและหรือรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายไปแล้ว รวมทั้งเบี้ยปรับเป็นเงินสองเท่าของทุนรัฐบาลญี่ปุ่นแก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยลดลงตามส่วนจำนวนเวลาที่ผู้รับทุนรับราชการชดใช้ไปบ้างแล้วตามสัญญาเงินทุน ข้อ 8 และข้อ 9 วรรคสอง โดยในการทำสัญญาดังกล่าวได้มีพันเอกรังสิมา ยินดียม พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หร่ายเจริญ

เป็นผู้ทำสัญญาค้ำประกัน รายละเอียดปรากฏตามสัญญาการรับทุนและสัญญาค้ำประกัน ฉบับลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2537

หลังจากทำสัญญาแล้วนายจูติกร ยินดียม ได้เริ่มศึกษาภาษาต่างประเทศในประเทศไทย ระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2537 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537 และเดินทางไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยโปลีเทคนิค ประเทศญี่ปุ่น ในสาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 แล้วได้กลับมารายงานตัวเข้ารับราชการชดใช้ทุนการศึกษา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2542 ต่อมากรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีคำสั่งที่ 186/2542 แต่งตั้งให้นายจูติกร ยินดียม เข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งนักวิชาการ ฝึกอาชีพ 3 ฝ่ายพัฒนาอุปกรณ์ช่วยฝึก กองพัฒนาเทคโนโลยีการฝึกและพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้ง นับตั้งแต่วันที่ 16 เมษายน 2542

ต่อมาวันที่ 10 มีนาคม 2546 นายจูติกร ยินดียม ได้ยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีคำสั่งที่ 309/2546 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2546 อนุญาตให้นายจูติกร ยินดียม ลาออกจากราชการได้ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2546 และเนื่องจากการลาออกในขณะที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาใช้ทุน ถือได้ว่าประพฤติผิดสัญญารับทุนดังกล่าว จึงต้องรับผิดชอบใช้ทุนรัฐบาลญี่ปุ่นที่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและ/หรือรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายไปแล้วทั้งสิ้น กับใช้เงินอีกสองเท่าของทุนรัฐบาลญี่ปุ่นดังกล่าว ให้เป็นเบี้ยปรับแก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยลดลงตามส่วนจำนวนเวลาที่ผู้รับทุนรับราชการชดใช้ไปบ้างแล้ว ซึ่งเมื่อหักจำนวนเวลาที่ผู้รับทุนรับราชการชดใช้แล้ว นายจูติกร ยินดียม ผู้รับทุนและพันเอกรังสีมา ยินดียม พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หรั่งเจริญ ผู้ค้ำประกัน ต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายและ ค่าปรับตามสัญญารับทุน รวมเป็นเงินจำนวน 4,610,673.67 บาท กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงมีหนังสือ ที่ รง 0416/00261 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 หนังสือที่ รง 0416/00257 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 หนังสือที่ รง 0416/00256 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 และหนังสือที่ รง 0416/00255 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 แจ้งให้ผู้รับทุนและผู้ค้ำประกันทั้งสามคนชดใช้เงินจำนวนดังกล่าว แต่นายจูติกร ยินดียม ผู้รับทุน พันเอกรังสีมา ยินดียม พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หรั่งเจริญ ผู้ค้ำประกัน เพิกเฉยไม่ชำระ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงมีหนังสือถึงสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ฟ้องนายจูติกร ยินดียม, พันเอกรังสีมา ยินดียม, พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันตรียศนันท์ หรั่งเจริญ ให้ร่วมกันชดใช้เงิน จำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมายแก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ตามที่กล่าวแล้ว

สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญารับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) เพื่อศึกษาในต่างประเทศนั้น เป็นสัญญาทางปกครอง จึงอยู่ในอำนาจศาลปกครอง ที่จะพิจารณาพิพากษา และสัญญาค้ำประกันการรับทุนดังกล่าวย่อมเป็นสัญญาทางปกครองที่อยู่ในอำนาจ การพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองเช่นเดียวกัน ซึ่งกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีพิพาทเกี่ยวกับ สัญญาทางปกครองต่อศาลปกครองนั้น ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายจูติกร ยินดียม ผิดสัญญารับทุนฯ เนื่องจากได้ลาออกจากราชการก่อนครบกำหนดระยะเวลาการรับราชการชดใช้ทุน โดยอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

อนุญาตให้ลาออกเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2546 และให้มีผลตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2546 เป็นต้นไป จึงถือว่า นายจิตรกร ยินดียม ผิดสัญญา รับทุนตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2546 และอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเมื่อวันที่ 10 เมษายน 2546 เช่นกัน แต่ได้ส่งเรื่องมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2548 ซึ่งพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีแล้ว ดังนั้น อธิบดีอัยการฝ่ายคดีปกครอง จึงได้มีหนังสือที่ อส (สฟป3) 0041/362 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2548 ถึงอธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน แจ้งฐานะคดีว่าไม่อาจดำเนินคดีกับบุคคลดังกล่าวได้เพราะพ้นระยะเวลาการฟ้องคดี

อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหนังสือที่ รง 0416/02342 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2548 แจ้งยืนยันให้ดำเนินคดีกับบุคคลทั้งสี่ต่อไปโดยอ้างเหตุผลว่าเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ อธิบดีอัยการฝ่ายคดีปกครองพิจารณาแล้วไม่เห็นด้วยกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงส่งสำนวนคดีมายังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนออัยการสูงสุดตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศ ฉบับลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2537 ซึ่งนายจิตรกร ยินดียม ผู้รับทุน ได้ทำไว้กับ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นสัญญาที่สร้างขึ้นโดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง เป็นหน่วยงานทางปกครอง และมีลักษณะเป็นสัญญาที่ให้จัดทำบริการสาธารณะ จึงเป็นสัญญาทางปกครอง ตามบทนิยาม ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีจึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา 9 (4) แห่งพระราชบัญญัติฉบับข้างต้น (เทียบตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 127/2544, 115/2546, 215/2546, 477/2546, 95/2548 และคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ 25/2545)

การฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 กำหนดให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี นายจิตรกร ยินดียม ได้ทำสัญญา รับทุนฯ และเริ่มศึกษาภาษาต่างประเทศในประเทศตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2537 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537 และศึกษาต่อที่ประเทศญี่ปุ่น ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2537 สำเร็จการศึกษากลับมาถึงประเทศไทย วันที่ 1 เมษายน 2542 เริ่มรับราชการชดใช้ทุน เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2542 ต่อมานายจิตรกร ยินดียม ได้ยื่นหนังสือลาออกจากราชการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีคำสั่งที่ 309/2546 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2546 อนุญาตให้นายจิตรกร ยินดียม ลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 10 เมษายน 2546 เป็นต้นไป ซึ่งยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาใช้ทุน จึงถือได้ว่า นายจิตรกร ยินดียม ประพฤติผิดสัญญา รับทุนฯ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้มีหนังสือทวงถามนายจิตรกร ยินดียม ผู้รับทุน พันตรียศนันท์ หวายเจริญ , พันตรีชาญชัย ยศสุนทร และพันเอกรังสีมา ยินดียม ผู้ค้าประกันให้รับผิดชอบใช้ทุนและค่าปรับตามสัญญา จำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ย แต่บุคคลดังกล่าวเพิกเฉย กำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี เริ่มนับตั้งแต่วันที่

11 เมษายน 2546 ครบกำหนดหนึ่งปี ในวันที่ 10 เมษายน 2547 ส่วนสัญญาค้ำประกันเป็นสัญญาอุปกรณ์ของ สัญญารับทุนฯ ซึ่งต้องฟ้องภายในกำหนดเดียวกัน แต่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่งมีหนังสือ ที่ รง 0416/01638 ลงวันที่ 20 เมษายน 2548 ถึงสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้ดำเนินคดี ซึ่งล่วงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีหนึ่งปีไปแล้ว และกรณีไม่เข้าเหตุการณ์ฟ้องคดีจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น ตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณา ได้ (ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 293/2547, 474/2547, 95/2548)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม ฟ้องนายยุติกร ยินดียิม ผู้รับทุนการศึกษา และพันตรียศนันท์ หวายเจริญ, พันตรีชาญชัย ยศสุนทร, พันเอกรังสิมา ยินดียิม ผู้ค้ำประกัน ให้ร่วมกันชดใช้เงินจำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ย ตามกฎหมาย

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการ เจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างกรมพัฒนา ฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ฟ้องนายยุติกร ยินดียิม ผู้รับทุนการศึกษา และพันตรียศนันท์ หวายเจริญ, พันตรีชาญชัย ยศสุนทร, พันเอกรังสิมา ยินดียิม ผู้ค้ำประกัน เรียกให้ร่วมกันชดใช้เงินจำนวน 4,610,673.67 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.3 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่ง ระหว่างกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กับ นายสิทธิพร โนเฒ่า, นางศิริพร มะลิงาม, นางนุชวีรรณ จิตหนักแน่น และนายอุดม ปุณณันตาร กรณีเรียกให้ชดใช้เงิน ตามสัญญารับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นและสัญญาค้ำประกัน เป็นเงินจำนวน 6,945,000.90 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

คดีนี้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหนังสือ ที่ รง 0416/01640 ลงวันที่ 20 เมษายน 2548 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ฟ้องคดีเรียกให้นายสิทธิพร โนเฒ่า ผู้รับทุนการศึกษา และนางศิริพร มะลิงาม นางนุชวีรรณ จิตหนักแน่น และนายอุดม ปุณณันตาร ผู้ค้ำประกัน ชดใช้เงินจำนวน 6,945,000.90 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ฐานผิดสัญญารับทุนการศึกษา

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2540 นายสิทธิพร โนเฒ่า ได้ตกลง ทำสัญญารับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น (ภายใต้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน) กับกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน และสวัสดิการสังคม เพื่อศึกษาวิชาในต่างประเทศจนกว่าจะสำเร็จการศึกษาตามโครงการศึกษาที่ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดโดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อกรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดให้ผู้รับทุนเข้ารับราชการ กับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานเมื่อใดโดยให้ได้รับเงินเดือนตามที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานกำหนดให้แล้ว ผู้รับทุน ต้องเข้ารับราชการกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานติดต่อกันไม่น้อยกว่าสองเท่าของระยะเวลาที่ผู้รับทุนได้รับทุน

รัฐบาลญี่ปุ่น ตามสัญญาฯนี้ รวมกับระยะเวลาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมในประเทศ ถ้าผู้รับทุนรับราชการ ไม่ครบตามกำหนดเวลาดังกล่าว ผู้รับทุนยอมรับผิดชอบใช้เงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่นที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และหรือรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายไปแล้ว รวมทั้งเบี้ยปรับเป็นเงินสองเท่าของทุนรัฐบาลญี่ปุ่นแก่กรมพัฒนา ฝีมือแรงงานโดยลดลงตามส่วนจำนวนเวลาที่ผู้รับทุนรับราชการชดใช้ไปบ้างแล้วตามสัญญาฯรับทุน ข้อ 8 และข้อ 9 วรรคสอง โดยในการทำสัญญาดังกล่าวได้มีนางศิริพร มะลิงาม นางนุชวีวรรณ จิตหนักแน่น และ นายอุดม บุญสันถาร เป็นผู้ทำสัญญาฯคู่ประกัน รายละเอียดปรากฏตามตามสัญญาฯรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น ฉบับลงวันที่ 17 กันยายน 2540 และสัญญาฯคู่ประกัน ลงวันที่ 28 และ 29 มิถุนายน 2540

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้จัดให้นายสิทธิพร โนเณคำ เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโทในประเทศไทย ก่อนเดินทางไปศึกษาต่อต่างประเทศ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2540 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2540 รวมเป็น ระยะเวลา 61 วัน โดยใช้จ่ายเงินไปทั้งสิ้น 32,550 บาท จากนั้น นายสิทธิพร โนเณคำ ได้ไปศึกษาต่อต่างประเทศด้วย ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2540 ถึงวันที่ 18 สิงหาคม 2545 เป็นเวลา 1,783 วัน รวมระยะเวลาศึกษา 1,844 วัน กรมพัฒนาฝีมือแรงงานและรัฐบาลญี่ปุ่นได้จ่ายเงินค่าใช้จ่ายรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 2,568,508.159 บาท ตามอัตราแลกเปลี่ยนของธนาคารแห่งประเทศไทย วันที่ 12 มกราคม 2548

เมื่อนายสิทธิพร โนเณคำ สำเร็จการศึกษาแล้ว ได้กลับมารับราชการที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ตำแหน่งนักวิชาการฝึกอาชีพ 3 ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2545 ตามคำสั่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่ 761/2545 เรื่อง บรรจุและแต่งตั้งผู้ได้รับการคัดเลือก ลงวันที่ 30 กันยายน 2545 ต่อมา นายสิทธิพร โนเณคำ ได้มี หนังสือขอลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 ซึ่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้มีคำสั่งที่ 612/2546 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2546 อนุญาตให้ลาออกตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 เป็นต้นไป

การที่นายสิทธิพร โนเณคำ ได้รับทุนไปศึกษารวม 1,844 วัน ตามสัญญาฯรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น นายสิทธิพร โนเณคำ ต้องเข้ารับราชการที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองเท่า ของระยะเวลาที่ได้รับทุนรัฐบาลญี่ปุ่น รวมกับระยะเวลาที่ศึกษาภาษาต่างประเทศเพิ่มเติมในประเทศ รวม 3,688 วัน แต่นายสิทธิพร โนเณคำ ได้ปฏิบัติราชการชดใช้ทุนตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 1 กันยายน 2546 รวมเวลา 364 วัน คงเหลือเวลาที่จะต้องปฏิบัติราชการชดใช้ทุนอีก 2,172 วัน คิดเป็นเงิน ที่ต้องชดใช้คืนพร้อมเบี้ยปรับตามสัญญาฯเป็นเงินทั้งสิ้น 6,945,000.90 บาท

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหนังสือ ที่ รง 0416/00266 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 แจ้งนายสิทธิพร โนเณคำให้นำเงินจำนวน 6,945,000.90 บาท ไปชำระภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ และมีหนังสือ ที่ รง 0416/00262 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 ,ที่ รง 0416/00263 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 และ ที่ รง 0416/00264 ลงวันที่ 20 มกราคม 2548 แจ้ง นางศิริพร มะลิงาม นางนุชวีวรรณ จิตหนักแน่น และ นายอุดม บุญสันถาร ผู้ค้ำประกันให้นำเงินจำนวน 6,945,000.90 บาท ไปชำระภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ ได้รับหนังสือ แต่บุคคลทั้งสี่เพิกเฉย กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจึงได้มีหนังสือทวงถามนายสิทธิพร โนเณคำ และผู้ค้ำประกันดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง แต่บุคคลทั้งสี่ก็ยังคงเพิกเฉยไม่นำเงินไปชำระ กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน จึงมีหนังสือถึงสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้ฟ้อง นายสิทธิพร โนเณคำ, นางศิริพร มะลิงาม, นางนุชวีวรรณ

จิตหนักแน่น และนายอุดม บุญสันถาร เรียกให้ชดใช้เงินตามสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่น และสัญญาค้าประกัน เป็นเงิน 6,945,000.90 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ตามที่กล่าวแล้ว

สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้ว มีหนังสือ ที่ อส (สผป.3) 0041/377 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2548 แจ้งฐานะคดีให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงานทราบ ว่า คดีนี้เป็นกรณีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นที่มีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง เป็นคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง และสัญญามีวัตถุประสงค์จัดให้ผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการ อันเป็นการจัดให้มีขึ้นซึ่งบริการสาธารณะของรัฐประการหนึ่ง เข้าลักษณะเป็นสัญญาทางปกครอง ส่วนสัญญาค้าประกัน แม้มีลักษณะเป็นสัญญาในทางแพ่ง แต่ก็ยังเป็นสัญญาอุปกรณ์ของสัญญาเงินทุนรัฐบาลญี่ปุ่น การพิจารณาความรับผิดชอบตามสัญญาค้าประกัน ต้องพิจารณาความรับผิดชอบตามสัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นอันเป็นสัญญาหลักก่อน คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา 3 และมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (4) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 ซึ่งมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันบัญญัติว่า “การฟ้องคดีตามมาตรา 9 วรรคหนึ่ง (3) หรือ (4) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี” ข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่า เมื่อนายสิทธิพร โนเอนคำ ได้ขอลาออกจากราชการ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้มีคำสั่งที่ 612/2546 เรื่องอนุญาตให้ข้าราชการลาออกจากราชการ ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2546 อนุญาตให้นายสิทธิพร โนเอนคำ ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 เป็นต้นไป และนายสิทธิพร โนเอนคำ มิได้มาปฏิบัติราชการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 จึงถือได้ว่าเป็นกรณีมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2546 ซึ่งเป็นวันแรกที่นายสิทธิพร โนเอนคำ มิได้มาปฏิบัติราชการ ทั้งที่ยังไม่ชดใช้เงินให้แก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงานตามสัญญา การฟ้องคดีนี้จึงล่วงเลยกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา 51 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ศาลปกครองไม่อาจรับคำฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาได้ อีกทั้งกรณีไม่มีเหตุจำเป็นและการฟ้องคดีไม่เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณา ตามความในมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติที่กล่าวแล้ว ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 95/2548

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีหนังสือ ที่ รง 0416/03308 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2548 ยืนยันขอให้ดำเนินคดีต่อไป ซึ่งอธิบดีอัยการฝ่ายคดีปกครองไม่เห็นด้วย จึงส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนออัยการสูงสุด ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า สัญญาการรับทุนรัฐบาลญี่ปุ่นที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง เป็นคู่สัญญากับนายสิทธิพร โนเอนคำ มีวัตถุประสงค์จัดให้ผู้รับทุนที่สำเร็จการศึกษาเข้ารับราชการ อันเป็นการจัดให้ทำบริการสาธารณะ เข้าลักษณะสัญญาทางปกครอง ตามบทนิยาม มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีทางปกครอง พ.ศ. 2542 ส่วนสัญญาค้าประกัน เป็นสัญญาอุปกรณ์ของสัญญาเงินทุนฯ จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองด้วย การที่

นายสิทธิพร โน้นคำ นางศิริพร มะลิงาม นางนุชวีรธรรม จิตหนักแน่น และนายอุดม ปุณฺณสันถาร ผิดสัญญารับทุนและสัญญาค่าประกัน จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายแก่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เมื่อนายสิทธิพร โน้นคำ ได้ขอลาออกจากราชการ และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน มีคำสั่งที่ 612/2546 อนุญาตให้นายสิทธิพร โน้นคำ ลาออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2546 เป็นต้นไป กรณีถือว่า กรมพัฒนาฝีมือแรงงานรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดี เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2546 แต่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้ดำเนินคดีว่าต่าง เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2548 จึงล่วงเลยระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และกรณีไม่มีเหตุจำเป็นหรือการฟ้องคดีจะเป็น ประโยชน์แก่ส่วนรวมที่จะขอให้ศาลปกครองรับไว้พิจารณาตามมาตรา 52 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างให้กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการ เจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดัดสันชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างกรมพัฒนา ฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ฟ้องนายสิทธิพร โน้นคำ ผู้รับทุนการศึกษา และนางศิริพร มะลิงาม , นางนุชวีรธรรม จิตหนักแน่น และนายอุดม ปุณฺณสันถาร ผู้ค้ำประกัน เรียกให้ร่วมกันชดใช้เงิน จำนวน 6,945,000.90 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

อนึ่ง ที่ประชุมมีมติให้ตั้งเป็นข้อสังเกตเสนอคณะรัฐมนตรีว่า การที่กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม อนุมัติให้ผู้รับทุน ลาออกจากราชการทั้งที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลา การใช้ทุนและยังไม่ได้ชดใช้เงิน ตามสัญญาเป็นเหตุให้ทางราชการเสียหาย และกรณีทำนองเดียวกันนี้มิเกิดขึ้น ในหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นอยู่เนือง ๆ สมควรให้มีหนังสือแจ้งกระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการพลเรือน และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติ เพื่อป้องกันมิให้ เกิดความเสียหายแก่ราชการอีกต่อไป

3.4 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่าง กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กับ นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ กรณีผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,373.60 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

คดีนี้ กรมป่าไม้มีหนังสือ ที่ กษ 0705.03/24778 ลงวันที่ 24 กันยายน 2545 ส่งเอกสารหลักฐาน ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้ว่าต่างฟ้องนายสมพร วงษ์สวัสดิ์ กรณีผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน เรียกให้ชดใช้เงินค่าเปิดป่ารายปีที่ค้างชำระจำนวน 158,373.60 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2529 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทำสัญญาให้สัมปทานแก่นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ ทำไม้ป่าชายเลนในป่าโครงการคลองละออง-คลองทรายขาว (รณ.10) ในท้องที่ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีกำหนด 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 ค่าเปิดป่าเป็นเงิน 791,868 บาท ให้ชำระร้อยละ 25 ในวันรับสัมปทาน ส่วนที่เหลือให้ชำระเป็นรายปี ปีแรกเป็นเงิน 237,560.40 บาท ปีต่อไปปีละ 39,593.40 บาท โดยให้ชำระภายในเดือนแรกของรอบปีสัมปทานคือภายในวันที่ 31 มกราคมของทุกปี ต่อมาเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการกำหนดเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ ยกเลิกการให้สัมปทานทำไม้ในเขตป่าชายเลน เนื่องจากเกิดปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ทำกินของราษฎรในเขตป่าชายเลนและการใช้ประโยชน์ในเขตป่าชายเลน ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0215/16815 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2539 แต่ต่อมาวันที่ 22 สิงหาคม 2543 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ผู้ได้รับสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนและประสงค์จะดำเนินการต่อคงมีสิทธิทำไม้ต่อไปจนสิ้นอายุสัมปทาน ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0206/10830 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2543

หลังจากได้รับสัมปทานดังกล่าวแล้วนายสมพร วงษ์สวัสดิ์ ได้กระทำผิดเงื่อนไขสัมปทานข้อ 10 วรรคสอง และข้อ 6 (1) โดยไม่ชำระค่าเปิดป่ารายปี ของแปลงที่ 12 , 13 , 14 และ 15 รวมเป็นเงินจำนวน 158,373.60 บาท จังหวัดระนองมีหนังสือ ที่ รณ 0011/11859 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2545 แจ้งให้นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระที่สำนักงานป่าไม้จังหวัดระนอง แต่นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ เพิกเฉย กรมป่าไม้จึงขอให้พนักงานอัยการฟ้องเรียกหนี้จำนวนที่กล่าวแล้วพร้อมดอกเบี้ย

สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้วแจ้งฐานคดีว่า ตามสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน ค่าเปิดป่ามีกำหนดชำระภายในวันที่ 31 มกราคมของทุกปี ซึ่งปีสุดท้ายที่ต้องชำระคือภายในวันที่ 31 มกราคม 2544 อันถือเป็นวันเริ่มต้นในการนับเวลาดังชำระ กรมป่าไม้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาฟ้อง เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2545 จึงพ้นกำหนดระยะเวลาที่จะยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แล้ว

ในระหว่างพิจารณาได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ใช้บังคับ โดยมาตรา 60 บัญญัติให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการกรมป่าไม้ เฉพาะสำนักงานป่าไม้เขต เฉพาะฝ่ายจัดการป่าชายเลน และฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เฉพาะที่เกี่ยวกับงานจัดการป่าชายเลน มาเป็นของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงโอนกิจการสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนไปให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการ

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งรับโอนอำนาจหน้าที่จากกรมป่าไม้ ได้มีหนังสือ ที่ ทส 0406/2580 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 ยืนยันให้ฟ้องคดีต่อไป สำนักงานคดีปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรให้ดำเนินคดีแพ่งที่ศาลจังหวัดระนองอันเป็นสถานที่ที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล จึงโอนคดีให้สำนักงาน

อัยการเขต 8 ต่อมาสำนักงานอัยการจังหวัดระนองได้ยื่นฟ้องนายสมพร วงษ์สวัสดิ์ ต่อศาลจังหวัดระนอง แต่ศาลจังหวัดระนองเห็นว่า คดีอยู่ในอำนาจของศาลปกครองจึงทำความเห็นไปยังศาลปกครองกลาง ซึ่งศาลปกครองกลางเห็นฟ้องด้วย ศาลจังหวัดระนองจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีให้โจทก์ไปยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ สำนักงานอัยการเขต 8 จึงส่งเรื่องให้สำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณา สำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เคยแจ้งฐานะคดีว่าพ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้ว และกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยื่นชั้นขอให้อำนาจคดีต่อไป ซึ่งสำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชไม่เห็นด้วย จึงส่งสำนวนให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนออัยการสูงสุด ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า สัมปทานทำไม้ป่าชายเลน ฉบับที่ 7/2529 ลงวันที่ 2 เมษายน 2529 ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ไว้แก่นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ เพื่อทำไม้ป่าชายเลนในป่าโครงการคลองละออ-คลองทรายขาว (รณ.10) ในท้องที่ ตำบลราชกรูด อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง มีกำหนด 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 เป็นสัญญาที่ทำขึ้นโดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน อีกทั้งเป็นสัญญาที่แสวงประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นสัญญาทางปกครองตามนิยามความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

การฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติฉบับข้างต้นกำหนดให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี คดีนี้สัญญาสัมปทานสิ้นสุดลงในวันที่ 1 เมษายน 2544 ฉะนั้น วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อเรียกให้นายสมพร วงษ์สวัสดิ์ ผู้รับสัมปทานรับผิดชอบใช้เงินที่ค้างชำระฐานผิดสัญญาสัมปทานอย่างช้าเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2544 อันเป็นวันถัดจากวันสิ้นสุดของสัญญา และครบกำหนดหนึ่งปีในวันที่ 2 เมษายน 2545 (ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 264/2547) แต่ปรากฏว่ากรมป่าไม้ (ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในขณะนั้น) เพิ่งมีหนังสือ ที่ กษ 0705.03/24778 ลงวันที่ 24 กันยายน 2545 ถึงสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ฟ้องคดีนี้ ซึ่งล่วงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีแล้ว และแม้ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จะบัญญัติให้ศาลปกครองสามารถรับคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้วไว้พิจารณาได้ ถ้าหากเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือมีเหตุจำเป็นอื่น แต่การฟ้องคดีนี้ยังไม่เข้าเงื่อนไขที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 88/2547

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ฟ้องนายสมพร วงษ์สวัสดิ์ ให้รับผิดชอบเงินฐานผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน จำนวน 158,373.60 บาท พร้อมดอกเบี้ย

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ฟ้องนายสมพร วงษ์สวัสดิ์ เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,373.60 บาท ฐานผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.5 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กับ นางฉันทน์ ฉั่ววิเชียร กรณีผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,571 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

คดีนี้กรมป่าไม้มีหนังสือ ที่ กษ 0705.03/24676 ลงวันที่ 24 กันยายน 2545 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุดขอให้ฟ้องนางฉันทน์ ฉั่ววิเชียร กรณีผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนเรียกให้ชดใช้เงินค่าเปิดป่ารายปีที่ค้างชำระจำนวน 158,571 บาท พร้อมดอกเบี้ยตามกฎหมาย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2529 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ทำสัญญาให้สัมปทานแก่นางฉันทน์ ฉั่ววิเชียร ทำไม้ป่าชายเลนในป่าโครงการคลองลำเลียง-คลองบางใหญ่เหนือ (รณ.1) ในท้องที่ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีกำหนด 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 ค่าเปิดป่าเป็นเงิน 1,057,140 บาท ให้ชำระร้อยละ 25 ในวันรับสัมปทาน ส่วนที่เหลือให้ชำระเป็นรายปี ปีแรกเป็นเงิน 317,142 บาท ปีต่อไปปีละ 52,857 บาท โดยให้ชำระภายในเดือนแรกของปีสัมปทานคือภายในวันที่ 31 มกราคมของทุกปี ต่อมาวันที่ 19 พฤศจิกายน 2539 คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติการกำหนดเขตอนุรักษณ์ป่าชายเลนเพื่อรักษาไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ ยกเลิกการให้สัมปทานทำไม้ในเขตป่าชายเลน เนื่องจากเกิดปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ทำกินของราษฎรในเขตป่าชายเลน และการใช้ประโยชน์ในเขตป่าชายเลนตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0215/16815 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2539 เรื่องการยกเลิกการให้สัมปทานทำไม้ในเขตป่าไม้ชายเลน แต่ต่อมาวันที่ 22 สิงหาคม 2543 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ผู้ได้รับสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนและประสงค์จะดำเนินการต่อคงมีสิทธิทำไม้ต่อไปจนสิ้นอายุสัมปทาน ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0206/10830 ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2543

หลังจากได้รับสัมปทานดังกล่าวแล้ว นางฉันทน์ ฉั่ววิเชียร ได้กระทำความผิดเงื่อนไขสัมปทาน ข้อ 10 วรรคสอง และ ข้อ 6 (1) โดยไม่ชำระค่าเปิดป่ารายปี ของแปลงที่ 13 , 14 และ 15 รวมเป็นเงิน

จำนวน 158,571 บาท จังหวัดระนองมีหนังสือ ที่ รน 0011/11825 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2545 แจ้งให้นางจูน จั่ววีเชียร นำเงินจำนวนดังกล่าวไปชำระที่สำนักงานป่าไม้จังหวัดระนอง แต่นางจูน จั่ววีเชียร เพิกเฉยกรมป่าไม้จึงขอให้พนักงานอัยการฟ้องเรียกหนี้จำนวนที่กล่าวแล้ว พร้อมดอกเบี้ย

สำนักงานคดีปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้วแจ้งฐานะคดีให้ทราบว่าเป็นไปตามสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน กำหนดให้ชำระค่าเปิดป่าภายในวันที่ 31 มกราคมของทุกปี ซึ่งปีสุดท้ายที่ต้องชำระคือภายในวันที่ 31 มกราคม 2544 อันถือเป็นวันเริ่มต้นในการนับเวลาดังชำระ กรมป่าไม้ส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาฟ้องคดีเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2545 จึงพินกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 แล้ว

ในระหว่างพิจารณาได้มีพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2545 ใช้บังคับ โดยมาตรา 60 บัญญัติให้อธิบดีกรมการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการกรมป่าไม้ เฉพาะสำนักงานป่าไม้เขต เฉพาะฝ่ายจัดการป่าชายเลน และฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เฉพาะที่เกี่ยวกับงานจัดการป่าชายเลน มาเป็นของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงโอนกิจการสัมปทานทำไม้ป่าชายเลนไปให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการ

กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งซึ่งรับโอนอำนาจหน้าที่จากกรมป่าไม้มีหนังสือ ที่ ทส 0406/2578 ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 ขอให้ฟ้องคดีต่อไป สำนักงานคดีปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า ควรให้ดำเนินคดีแพ่งที่ศาลจังหวัดระนองที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล จึงโอนคดีให้สำนักงานอัยการเขต 8 ต่อมาสำนักงานอัยการจังหวัดระนองได้ฟ้องนางจูน จั่ววีเชียร ต่อศาลจังหวัดระนอง แต่ศาลจังหวัดระนองพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีอยู่ในอำนาจของศาลปกครองจึงทำความเห็นไปยังศาลปกครองกลาง และศาลปกครองกลางเห็นฟ้องด้วย ศาลจังหวัดระนองจึงมีคำสั่งจำหน่ายคดีให้โจทก์ไปยื่นฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจ สำนักงานอัยการเขต 8 จึงส่งเรื่องให้สำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณาดำเนินการ สำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เคยแจ้งฐานะคดีว่าพินกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีต่อศาลปกครองแล้วและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยืนยันขอให้ดำเนินคดีต่อไป ซึ่งสำนักงานคดีปกครองนครศรีธรรมราชไม่เห็นด้วย จึงส่งสำนวนให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเสนออัยการสูงสุด ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า สัมปทานทำไม้ป่าชายเลน ฉบับที่ 1/2529 ลงวันที่ 2 เมษายน 2529 ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้ไว้แก่นางจูน จั่ววีเชียร เพื่อทำไม้ป่าชายเลนในป่าโครงการคลองตำเล้ง-คลองบางใหญ่เหนือ (รณ.1) ในท้องที่ ตำบลตำเล้ง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง มีกำหนด 15 ปี ตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2529 ถึงวันที่ 1 เมษายน 2544 เป็นสัญญาที่ทำขึ้นโดยคู่สัญญาฝ่ายหนึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง และมีลักษณะเป็นสัญญาสัมปทาน อีกทั้งเป็นสัญญาที่แสวงประโยชน์

จากทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นสัญญาทางปกครองตามนิยามความหมายที่บัญญัติไว้ในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 9

การฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง มาตรา 51 แห่งพระราชบัญญัติฉบับข้างต้นกำหนดให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี คดีนี้สัญญาสัมปทานสิ้นสุดลงในวันที่ 1 เมษายน 2544 ฉะนั้น วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อเรียกให้นางนุญ นั้ววิเชียร ผู้รับสัมปทานรับผิดชอบใช้เงินที่ค้างชำระฐานผิดสัญญาสัมปทานอย่างช้าเริ่มต้นตั้งแต่วันที่ 2 เมษายน 2544 อันเป็นวันถัดจากวันสิ้นสุดของสัญญา และครบกำหนดหนึ่งปีในวันที่ 2 เมษายน 2545 (ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 264/2547) แต่ปรากฏว่ากรมป่าไม้ (ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในขณะนั้น) เพิ่งมีหนังสือ ที่ กษ 0705.03/24676 ลงวันที่ 24 กันยายน 2545 ถึงสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ฟ้องคดีนี้ ซึ่งล่วงพ้นกำหนดเวลาฟ้องคดีแล้ว และแม้ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 จะบัญญัติให้ศาลปกครองสามารถรับคดีปกครองที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดเวลาการฟ้องคดีแล้วไว้พิจารณาได้ ถ้าหากเห็นว่าคดีที่ยื่นฟ้องนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวม หรือมีเหตุจำเป็นอื่น แต่การฟ้องคดีนี้ก็ไม่เข้าเงื่อนไขที่ศาลปกครองจะรับไว้พิจารณาได้ตามบทบัญญัติดังกล่าวตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 88/2547

ด้วยเหตุผลข้างต้น จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ฟ้องนางนุญ นั้ววิเชียร ให้รับผิดชอบชำระเงินฐานผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน จำนวน 158,571 บาท พร้อมดอกเบี้ย

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ฟ้องนางนุญ นั้ววิเชียร เรียกให้ชดใช้เงิน จำนวน 158,571 บาท ฐานผิดสัญญาสัมปทานทำไม้ป่าชายเลน ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.6 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมชลประทาน กับ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีสมบุญวิศกรรม กรณีขอให้ว่าต่างยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อบังคับตามคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมชลประทาน

คดีนี้กรมชลประทานมีหนังสือ ที่ กษ 0303/0721 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต 3 ขอให้ว่าต่างยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้มีคำพิพากษาตามคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมชลประทานในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ตามข้อตกลงในสัญญาจ้างเหมาก่อสร้าง

ข้อเท็จจริงได้ความว่า กรมชลประทานได้ทำสัญญาว่าจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีสมบูรณ์ วิศวกรรมการก่อสร้างทำนบดินอ่างเก็บน้ำหนองห้วยบ่อ บ้านไม้กลอน ตำบลไม้กลอน อำเภอนา จังหวัดอุบลราชธานี ตามสัญญาเลขที่ ฝชล.5/จ.76/2532 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 แต่ต่อมาห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์ วิศวกรได้ผิดสัญญา กรมชลประทานจึงมีหนังสือที่ กษ 0330/1942 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2534 บอกเลิกสัญญา มีผลตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2534 เป็นต้นไป

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศรีสมบูรณ์วิศวกร ได้ยื่นฟ้องกรมชลประทานกับพวก ต่อศาลจังหวัด อุบลราชธานี ฐานผิดสัญญาจ้างทำของ เรียกเงินตามสัญญาจ้าง เป็นคดีแพ่งหมายเลขคำที่ 1149/2534 ในการดำเนินคดีดังกล่าว พนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานีได้เป็นทนายแก้ต่างให้แก่กรมชลประทาน กับพวก โดยมีได้ฟ้องแย้งห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิศวกร ระหว่างการสืบพยานจำเลย ศาลจังหวัด อุบลราชธานีเห็นว่าคดีพอวินิจฉัยได้แล้วจึงให้งดสืบพยานจำเลย แล้ววินิจฉัยว่าภายหลังมีกรณีพิพาทเกิดขึ้น ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เสนอข้อขัดแย้งต่อหัวหน้าหน่วยราชการของจำเลยที่ 1 หรือเสนอให้อนุญาตตุลาการ วินิจฉัยตามข้อตกลงในสัญญา โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง พิพากษายกฟ้อง ตามคดีหมายเลขแดงที่ 1299/2538 ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิศวกร โจทก์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นดำเนินการสืบพยานจำเลยต่อไป แล้วพิพากษาตามรูปคดี กรมชลประทาน จำเลยที่ 1 ฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1425/2542 ลงวันที่ 24 มีนาคม 2542 ต่อมาศาลจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการสืบพยานจำเลยต่อไป แล้วมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2543 ให้ยกฟ้องโจทก์ และคดีได้ถึงที่สุดแล้ว

ในระหว่างการดำเนินคดีแพ่งหมายเลขคำที่ 1149/2534 หมายเลขแดงที่ 1299/2538 กรมชลประทานได้มีหนังสือที่ กษ 0302/8366 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน 2535 ขอให้สำนักงานอัยการจังหวัด อุบลราชธานีว่าค่าฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิศวกร เรียกค่าเสียหาย จำนวน 708,239.60 บาท ให้แก่กรมชลประทาน เนื่องจากในชั้นที่ขอให้พนักงานอัยการแก้ต่างในคดีหมายเลขคำที่ 1149/2534 นั้น กรมชลประทานไม่สามารถรวบรวมค่าเสียหายที่จะฟ้องแย้งได้ทัน พนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี ได้ฟ้องห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิศวกรต่อศาลจังหวัดอุบลราชธานีตามคดีหมายเลขคำที่ 1685/2536 คดีดังกล่าวได้มีการสืบพยานจนเสร็จสิ้น และศาลจังหวัดอุบลราชธานีมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2540 ให้ยกฟ้อง เนื่องจากกรมชลประทาน โจทก์ มิได้ระงับข้อพิพาทตามสัญญาข้อ 19 จึงไม่มีอำนาจฟ้อง กรมชลประทานขอให้พนักงานอัยการอุทธรณ์ต่อไป ซึ่งต่อมาศาลอุทธรณ์ภาค 1 ได้พิพากษายืนให้ยกฟ้องโจทก์ และคดีได้ถึงที่สุดแล้ว กรมชลประทานจึงได้ย้อนกลับมาดำเนินการตามข้อ 19 วรรคแรก ของสัญญาเลขที่ ฝชล.5/จ.76/2532 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2532 ซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

“ในกรณีที่มีข้อขัดแย้ง หรือข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างผู้รับจ้างอันเกี่ยวกับสัญญานี้ คู่สัญญา ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะต้องเสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้นต่อหัวหน้าหน่วยราชการของผู้ว่าจ้างเพื่อวินิจฉัย หัวหน้าหน่วยราชการนั้นจะต้องมีคำวินิจฉัยภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องราว คำวินิจฉัย ดังกล่าวจะต้องทำเป็นหนังสือลงนามโดยหัวหน้าหน่วยราชการของผู้ว่าจ้าง และส่งสำเนาให้แก่คู่สัญญา

ทั้งสองฝ่ายโดยไม่ชักช้า คำวินิจฉัยดังกล่าวให้เป็นอันยุติและถึงที่สุด นอกจากผู้รับจ้างจะร้องขอต่อผู้ว่าจ้าง ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันได้รับทราบคำวินิจฉัยนั้น เพื่อให้เสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้น ต่ออนุญาโตตุลาการ หากคู่สัญญาทั้งสองฝ่ายมิได้แต่งตั้งอนุญาโตตุลาการนายเดียว ข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้น ให้วินิจฉัยโดยอนุญาโตตุลาการสองนาย ซึ่งคู่สัญญาแต่งตั้งขึ้นฝ่ายละหนึ่งนายภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งว่าจะต้องเสนอข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งต่ออนุญาโตตุลาการ ในกรณีที่อนุญาโตตุลาการ ทั้งสองนายมีความเห็นขัดแย้งกัน อนุญาโตตุลาการทั้งสองนายนั้นจะต้องแต่งตั้งผู้ชี้ขาดคนหนึ่งภายใน กำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่มีความเห็นขัดแย้งกันนั้น”

ในการดำเนินการตามข้อ 19 วรรคแรก กรมชลประทานโดยอธิบดีกรมชลประทานได้มี หนังสือที่ กษ 0305/5735 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน 2543 ถึงอธิบดีกรมชลประทาน ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการ ให้พิจารณาชี้ขาดข้อโต้แย้งระหว่างกรมชลประทานในฐานะผู้ว่าจ้างกับห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์ วิสวกรรม ผู้รับจ้าง อธิบดีกรมชลประทานในฐานะหัวหน้าหน่วยราชการ ได้มีคำวินิจฉัยข้อพิพาทเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิสวกรรมชำระค่าปรับและค่าเสียหายรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 708,239.60 บาท ให้แก่กรมชลประทาน ภายใน 7 วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำวินิจฉัย กรมชลประทานได้ส่ง คำวินิจฉัยให้แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิสวกรรมทราบรวม 2 ครั้ง โดยครั้งแรกส่งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2543 ตามที่อยู่ที่ปรากฏอยู่ในสัญญา ทางไปรษณีย์ตอบรับ มีผู้ลงชื่อรับเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2543 และครั้งที่สอง ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับตามที่อยู่ใหม่เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2543 มีผู้ลงชื่อรับหนังสือดังกล่าวเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2543 ต่อมา เมื่อครบกำหนด 30 วันนับแต่วันที่ 30 ธันวาคม 2543 ห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์ วิสวกรรม มิได้ร้องขอต่อกรมชลประทานเพื่อให้เสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการตามที่ กำหนดไว้ในข้อ 19 ของสัญญาดังกล่าว กรมชลประทานจึงมีหนังสือที่ กษ 0303/4192 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2544 ถึงอัยการสูงสุด ขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาจัดทนายความเพื่อทำหน้าที่อนุญาโตตุลาการ ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาชั้นอนุญาโตตุลาการ โดยกรมชลประทานเห็นว่าคำวินิจฉัยข้อพิพาทดังกล่าว เป็นการวินิจฉัยของหัวหน้าหน่วยราชการของผู้ว่าจ้างเอง ซึ่งอาจจะไม่เป็นธรรมแก่ผู้รับจ้าง ถึงแม้ว่าผู้รับจ้าง จะมีได้เสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทต่ออนุญาโตตุลาการ ก็เห็นควรเสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทเข้าสู่ กระบวนการพิจารณาของอนุญาโตตุลาการ

สำนักงานอัยการสูงสุด (โดยสำนักงานที่ปรึกษาทนายความ) พิจารณาแล้ว เห็นว่าเมื่อ กรมชลประทานได้ปฏิบัติตามขั้นตอนสัญญาจ้างข้อ 19 แต่ห้างผู้รับจ้างมิได้ร้องขอต่อกรมชลประทาน ภายในกำหนด 30 วัน นับแต่วันได้รับคำวินิจฉัยนั้น เพื่อให้เสนอข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทนั้น ต่ออนุญาโตตุลาการ คำวินิจฉัยดังกล่าวย่อมถือเป็นอันยุติและถึงที่สุด และไม่มีกรณีที่จะต้องนำข้อขัดแย้ง หรือข้อพิพาทเสนอต่ออนุญาโตตุลาการอีกต่อไป หากแต่ควรต้องนำเสนอฟ้องต่อศาลเพื่อบังคับ ตามคำวินิจฉัยดังกล่าวตามสัญญาข้อ 19 วรรคท้าย สำนักงานอัยการสูงสุดจึงได้มีหนังสือที่ อส 0017/105 ลงวันที่ 8 มกราคม 2545 ถึงอธิบดีกรมชลประทานส่งเอกสารคืนและให้กรมชลประทานนำเรื่องและเอกสาร ติดต่อสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต 3 พิจารณาดำเนินการต่อไป

ต่อมา กรมชลประทานได้มีหนังสือที่ กษ 0303/721 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 ถึงอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต 3 เพื่อให้ดำเนินการร้องต่อศาลเพื่อยับยั้งตามคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมชลประทานตามสัญญาข้อ 19 วรรคท้าย อัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต 3 ส่งเรื่องให้อัยการจังหวัดอุบลราชธานีพิจารณาซึ่งอัยการจังหวัดอุบลราชธานีพิจารณาแล้ว เห็นว่า คดีได้ล่วงเลยกำหนดเวลาที่จะยื่นคำร้องต่อศาลตามพระราชบัญญัติอนุญาตไต่สวนการ พ.ศ. 2530 มาตรา 23 จึงไม่รับว่าต่างและแจ้งฐานะคดีให้อธิบดีกรมชลประทานทราบตามหนังสือที่ อส (อบ) 0031/87 ลงวันที่ 11 มกราคม 2548 และต่อมาได้แจ้งฐานะคดีอีกครั้งหนึ่งตามหนังสือที่ อส (อบ) 0031/701 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2548

กรมชลประทานมีหนังสือที่ กษ 0303/2122 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2548 ถึงอัยการจังหวัดอุบลราชธานี แจ้งว่า กรมชลประทานพิจารณาแล้วเห็นชอบกับความเห็นของสำนักงานอัยการจังหวัดอุบลราชธานี แต่ยังไม่ประสงค์จะให้ดำเนินคดีต่อไป

อธิบดีอัยการเขต 3 ไม่เห็นด้วยกับกรมชลประทาน จึงส่งสำนวนมายังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อวินิจฉัยตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้สิทธิเรียกร้องในคดีเกี่ยวกับสัญญา ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และการฟ้องคดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มีกำหนดระยะเวลายาวที่สุดเท่ากันคือ 10 ปี นับแต่วันที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป หรือนับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30, 193/13 และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 มาตรา 51 ข้อเท็จจริงในคดีนี้ปรากฏว่ากรมชลประทานได้มีหนังสือที่ กษ 0330/1942 ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2534 บอกเลิกสัญญากับห้างหุ้นส่วนจำกัดศรีสมบูรณ์วิศวกรรมตั้งแต่วันที่ 14 มิถุนายน 2534 เป็นต้นไป ดังนั้น เมื่อนับจากวันที่ 14 มิถุนายน 2534 ซึ่งเป็นวันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี หรืออาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ จนถึงวันที่กรมชลประทานมีหนังสือ ที่ กษ 0303/721 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2545 ถึงอัยการพิเศษฝ่ายคดีแพ่งเขต 3 เพื่อขอให้ดำเนินคดีบังคับตามคำวินิจฉัยของอธิบดีกรมชลประทาน ระยะเวลาได้ล่วงเลยกำหนดสิบปีแล้ว คดีจึงขาดอายุความ จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างดำเนินคดีให้แก่กรมชลประทาน

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดัดสันชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างดำเนินคดีนี้ให้แก่กรมชลประทาน ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.7 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กับ การประปานครหลวง กรณี ละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท

คดีนี้้องการขนส่งมวลชนกรุงเทพ มีหนังสือที่ ขสมก.1846/2547 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2547 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณีเรียกให้การประปานครหลวงรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท ฐานละเมิด อันเกิดจากฝาเหล็กปิดบ่อประตุน้ำบนผิวจราจรพลิกกระแทกโดนรถยนต์โดยสารประจำทางสาย 105 คันหมายเลขทะเบียน 13-1873 กรุงเทพมหานคร ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเสียหาย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2547 เวลาประมาณ 14.20 น. นายสมศักดิ์ สมพินาย พนักงานขับรถขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้ขับรถยนต์โดยสารประจำทางปรับอากาศ สาย 105 คันหมายเลขทะเบียน 13 – 1873 กรุงเทพมหานคร รับส่งคนโดยสารไปตามถนนพระรามที่ 2 ขาออก เพื่อไปยังปลายทางท่ามหาชัยเมืองใหม่ ก่อนถึงป้ายหยุดรถประจำทางแยกถนนพุทธบูชาได้แล่นทับฝาเหล็กปิดบ่อประตุน้ำของการประปานครหลวง บนถนนพระรามที่ 2 ทำให้ฝาเหล็กดังกล่าวติดขึ้นกระแทกโดนรถที่ขับไปนั้นได้รับความเสียหาย โดยความเสียหายของรถยนต์โดยสารปรับอากาศคันดังกล่าว บริษัทธนบุรีมอเตอร์เซล์ จำกัด ได้เสนอราคาค่าซ่อมเป็นเงิน 8,900 บาท แต่ต้องรอง ลงเหลือ 6,900 บาท และต่อมาในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547 เวลาประมาณ 07.15 น. รถยนต์โดยสารประจำทางสาย 76 คันหมายเลขทะเบียน 13 –1870 กรุงเทพมหานคร ก็ได้ประสบเหตุได้รับความเสียหายในลักษณะเดียวกันกับคดีนี้ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงได้มีหนังสือที่ ขสมก. 5 – 231/2547 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2547 แจ้งผู้จัดการสำนักงานประปา สาขาดากสิน ในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาบ่อประตุน้ำแลฝาเหล็ก ที่เกิดเหตุให้ชดใช้ค่าเสียหายให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ แต่สำนักงานประปาสาขาดากสิน ได้มีหนังสือที่ มท 5440 – 4 – 22 /5292 ลงวันที่ 20 เมษายน 2547 แจ้งผู้อำนวยการเขตการเดินรถที่ 5 ว่า ได้ตรวจสอบแล้ว ฝาเหล็กปิดบ่อประตุน้ำติดตั้งอยู่นอกเส้นที่บ่อน้ำเป็นเขตจราจรที่ไม่อนุญาตให้รถแล่นผ่าน ต่อมาองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงได้มีหนังสือที่ ขสมก. 1520/2547 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2547 แจ้งผู้ว่าการการประปานครหลวงให้ชดใช้ค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท แต่การประปานครหลวงได้มีหนังสือที่ มท 5423.3/12984 ลงวันที่ 13 กันยายน 2547 ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่า การที่ฝาเหล็กปิดบ่อประตุน้ำพลิกเป็นเหตุให้รถยนต์โดยสารเสียหายนั้น เป็นกรณีที่เกิดขึ้นเนื่องจากพนักงานขับรถโดยสารฝ่าฝืนกฎหมายจราจรทางบก จนเกิดความเสียหายเอง การประปานครหลวงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงมีหนังสือขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามที่กล่าวข้างต้น

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า บ่อประตุน้ำที่เกิดเหตุอยู่ในเขตทางเดินรถของถนนพระรามที่ 2 การประปานครหลวงมีหน้าที่ต้องระมัดระวังบำรุงรักษาดูแลฝาเหล็กปิดบ่อให้แน่นสนิท มั่นคงปลอดภัยมิให้เกิดอันตรายแก่รถที่แล่นผ่าน แต่การประปานครหลวงมิได้ดำเนินการเช่นนั้น เป็นเหตุให้ฝาเหล็กปิดบ่อติดขึ้นกระแทกตัวรถยนต์โดยสารประจำทางปรับอากาศ สาย 105 คันหมายเลขทะเบียน

13-1873 กรุงเทพมหานคร ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่เล่นทับ และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ต้องเสียค่าซ่อมแซมเป็นเงิน 6,900 บาท การประปานครหลวงจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว ให้แก่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 434

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ตัดสินชี้ขาดให้การประปานครหลวงรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท แก่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตามเหตุผลที่อัยการสูงสุดเสนอ

3.8 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ กับ การประปานครหลวง กรณี ละเมิด เรียกค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท

คดีนี้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ มีหนังสือที่ ขสมก.1846/2547 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2547 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณีเรียกให้การประปานครหลวงรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท ฐานละเมิด อันเกิดจากฝ่าฝืนกีดกั้นประตุน้ำบนผิวจราจรพลิกกระแทกโคจรยนต์โดยสารประจำทางสาย 76 คันหมายเลขทะเบียน 13-1870 กรุงเทพมหานคร ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพเสียหาย

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547 เวลาประมาณ 07.15 น. นายทิส สุวรรณคำ พนักงานขับรถขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ได้ขับรถยนต์โดยสารประจำทางปรับอากาศสาย 76 คันหมายเลขทะเบียน 13 - 1870 กรุงเทพมหานคร รับส่งคนโดยสารไปตามถนนพระรามที่ 2 ก่อนถึงป้ายหยุดรถประจำทางแยกถนนพุทธบูชาได้เล่นทับฝ่าฝืนกีดกั้นประตุน้ำของการประปานครหลวงบนถนนพระรามที่ 2 ทำให้ฝ่าฝืนดังกล่าวติดขึ้นกระแทกโคจรที่ขับไปนั้นได้รับความเสียหาย โดยความเสียหายของรถยนต์โดยสารปรับอากาศคันดังกล่าว บริษัทธนบุรีมอเตอร์เซลส์ จำกัด เสนอราคาค่าซ่อมเป็นเงิน 8,900 บาท แต่ต้องรองลงเหลือจำนวน 6,900 บาท และโดยที่ก่อนหน้านี้เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2547 เวลาประมาณ 14.20 น. รถยนต์โดยสารประจำทางสาย 105 คันหมายเลขทะเบียน 13 -1873 กรุงเทพมหานคร ก็ได้ประสบเหตุได้รับความเสียหายในลักษณะเดียวกันกับคดีนี้ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ จึงได้มีหนังสือ ที่ ขสมก. 5 - 231 / 2547 ลงวันที่ 17 มีนาคม 2547 แจ้งผู้จัดการสำนักงานประปา สาขาดากสิน ในฐานะผู้รับผิดชอบดูแลบำรุงรักษาประตุน้ำและฝ่าฝืนที่เกิดเหตุให้ชดใช้ค่าเสียหายให้องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ แต่สำนักงานประปาสาขาดากสิน ได้มีหนังสือที่ มท 5440 - 4 - 22 /5292 ลงวันที่ 20 เมษายน 2547 แจ้งผู้อำนวยการเขตการเดินรถที่ 5 ว่าได้ตรวจสอบแล้วฝ่าฝืนกีดกั้นประตุน้ำติดตั้งอยู่นอกเส้นที่บัสเป็นเขตจราจรที่ไม่อนุญาตให้รถเล่นผ่าน ต่อมาองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงได้มีหนังสือ ที่ ขสมก. 1413/2547 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2547 แจ้งผู้ว่าการการประปานครหลวงให้ชดใช้ค่าเสียหาย

จำนวน 6,900 บาท แต่การประปานครหลวงได้มีหนังสือที่ มท 5423.3/12984 ลงวันที่ 13 กันยายน 2547 ปฏิเสธการจ่ายเงินโดยอ้างว่า การที่ฝาท่อเหล็กปิดบ่อประตุน้ำพลิกเป็นเหตุให้รถยนต์โดยสารเสียหายนั้น เป็นกรณีที่เกิดขึ้นเนื่องจากพนักงานขับรถโดยสารฝ่าฝืนกฎหมายจราจรทางบกจนเกิดความเสียหายเอง การประปานครหลวงไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพจึงมีหนังสือขอให้สำนักงาน อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามที่กล่าวข้างต้น

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า บ่อประตุน้ำที่เกิดเหตุอยู่ในเขตทางเดินรถของ ถนนพระรามที่ 2 การประปานครหลวงมีหน้าที่ต้องระมัดระวังบำรุงรักษาดูแลฝาท่อเหล็กปิดบ่อให้ แน่นสนิทมั่นคงปลอดภัยมิให้เกิดอันตรายแก่รถที่แล่นผ่าน แต่การประปานครหลวงมิได้ดำเนินการเช่นนั้น เป็นเหตุให้ฝาท่อเหล็กปิดบ่อตีดขึ้นกระแทกตัวรถโดยสารประจำทางปรับอากาศ สาย 76 คันหมายเลข ทะเบียน 13-1870 กรุงเทพมหานคร ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพที่แล่นทับ และองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ต้องเสียค่าซ่อมแซมเป็นเงิน 6,900 บาท การประปานครหลวงจึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวนดังกล่าว ให้แก่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 434

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ตัดสินชี้ขาดให้การประปานครหลวงรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายจำนวน 6,900 บาท แก่องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ตามเหตุผลที่อัยการสูงสุดเสนอ

3.9 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง กรุงเทพมหานคร กับ การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย กรณีการรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทย ค้ำชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย เป็นเงินจำนวน 528,000 บาท

คดีนี้กรุงเทพมหานครมีหนังสือ ที่ กท 0405/973 ลงวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2547 ส่งเอกสาร หลักฐานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด ขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณี การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทยค้ำชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ประจำปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) เป็นเงิน 48,000 บาท และประจำปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2547 ปีละ 96,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 624,000 บาท และต่อมามีหนังสือ ที่ กท 0405/5822 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2547 แจ้งว่า ค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยประจำปี พ.ศ. 2547 จะมีการประเมินใหม่ เนื่องจากหลักเกณฑ์และอัตราค่าธรรมเนียมได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ดังนั้น จึงขอให้การรถไฟฟ้าแห่งประเทศไทยชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) เป็นเงิน 48,000 บาท และประจำปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2546 ปีละ 96,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 528,000 บาท ส่วนค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยประจำปี พ.ศ. 2547 กรุงเทพมหานครจะทำการประเมินใหม่ตามข้อบัญญัติ

กรุงเทพมหานครเรื่องค่าธรรมเนียมการเก็บและขนสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข พ.ศ. 2546 และจะแจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทย ชำระต่อไป

ข้อเท็จจริงได้ความว่า การเก็บขนมูลฝอยของกรุงเทพมหานคร ได้ปฏิบัติตามตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานคร เรื่องการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปรอะเปื้อน พ.ศ. 2521 ข้อ 11 ซึ่งออกตามความใน มาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 และมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 ซึ่งบัญญัติให้ผู้ครอบครองสถานที่ อาคาร หรือเคหสถาน เสียค่าธรรมเนียมเก็บขนตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นข้อบัญญัติที่ใช้บังคับ อยู่ในขณะเกิดเหตุพิพาท และอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่กำหนดไว้นั้นปรากฏว่าได้จัดแบ่ง การเก็บค่าธรรมเนียมเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเภท ก. ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือนสำหรับอาคารหรือเคหสถาน วันหนึ่งไม่เกิน 20 ลิตร เก็บเดือนละ 4 บาท ฯลฯ
2. ประเภท ข. ค่าเก็บขนมูลฝอยประจำเดือนสำหรับตลาด โรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่ ที่มีมูลฝอยมาก วันหนึ่งไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร เก็บเดือนละ 40 บาท ฯลฯ
3. ประเภท ค. ค่าเก็บขนมูลฝอยเป็นครั้งคราว ครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ลูกบาศก์เมตร เก็บเดือนละ 25 บาท ฯลฯ

4. ประเภท ง. ค่าเก็บขนมูลฝอยหรือสิ่งปฏิกูลเป็นครั้งคราว ไม่เกินลูกบาศก์เมตรละ 30 บาท ตามอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยดังกล่าวมีการคิดปริมาณของมูลฝอยเป็นลิตร และเป็น ลูกบาศก์เมตรเพื่อนำมาคำนวณเป็นค่าธรรมเนียม มิได้ให้อำนาจแก่กรุงเทพมหานครจัดเก็บค่าธรรมเนียม แบบเหมาจ่ายเป็นรายปี ไม่ว่าจะคิดค่าธรรมเนียมกับเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐก็ตามต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติ กรุงเทพมหานครซึ่งมีสภาพบังคับเป็นกฎหมาย เพราะข้อบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยความเห็นชอบของ สภากรุงเทพมหานครโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 และ มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2484 จึงบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ แม้พระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าวจะถูกยกเลิกไปแล้ว แต่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 มาตรา 124 และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535 มาตรา 90 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันก็มีบทเฉพาะกาลให้ใช้ข้อบังคับได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีข้อบัญญัติที่ออก ตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต่อมาได้ออกข้อบัญญัติใหม่และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 มกราคม 2547

การจัดเก็บขนมูลฝอยในสถานที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นหน้าที่ของฝ่ายรักษา ความสะอาดที่จะดำเนินการเก็บค่าธรรมเนียม เจ้าหน้าที่ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ สำนักงานเขตราชเทวี นางสาวพรทิพย์ ชื่นกมล เจ้าพนักงานธุรการ 5 ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงว่า ฝ่ายรักษาความ สะอาด มีหน้าที่หลัก คือ ทำความสะอาด เช่น เก็บขนมูลฝอย ทำความสะอาดถนนต่าง ๆ และดูแลสวนสาธารณะ และสำนักงานเขตราชเทวีมีหน้าที่จัดเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย คือ

1. สถานีรถไฟมวกะสัน ตลาดสดข้างสถานีรถไฟมวกะสันบริเวณโรงงานรถไฟมวกะสัน ไปจนถึงแยกมิตรสัมพันธ์
2. ทาวน์เฮาส์แฟลตรถไฟตรงข้ามโรงงานรถไฟ
3. บ้านพักรถไฟ ตั้งแต่ข้างโรงพยาบาลนุรฉัตร ไปจนถึงแยกมิตรสัมพันธ์ทั้งสองฝั่ง
4. บ้านพักรถไฟ ตั้งแต่หน้าโรงเรียนดิยหงหาราม ไปจนถึงแยกมิตรสัมพันธ์รวมทั้งตลาดสด (ตลาดเช้า)

5. ชุมชนโรงเจ ชุมชนหลังวัดมวกะสัน ชุมชนริมทางรถไฟ ชุมชนวิเศษ ชุมชนริมฝั่งมวกะสัน ชุมชนริมคลองสาน และพื้นที่ของการรถไฟในซอยหมอเหล็ง ชุมชนหลังโรงพยาบาลเดชา

6. บ้านพักรถไฟจิตรลดา

การเก็บข้อมูลฝอยในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยทั้งหมด (ในเขตราชเทวี) ดังกล่าว ได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายเป็นรายปี ปีละ 96,000 บาท ฝ่ายรักษาความสะอาดจะแจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยทราบปีละครั้ง โดยจะแจ้งในช่วงต้นปี (เดือนมกราคม) ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในแต่ละปี นั้นเป็นจำนวนเงินเท่าใด ในใบแจ้งจะระบุให้ชำระค่าธรรมเนียมไว้เป็น 2 ระยะ คือในช่วงครึ่งปีแรก ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน เป็นจำนวนเงิน 48,000 บาท และในช่วงครึ่งปีหลัง ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนธันวาคม เป็นจำนวนเงิน 48,000 บาท โดยการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้จ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวมาตลอด ส่วนค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอย โดยทั่วไปจะคำนวณค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยตามอัตราที่กำหนดไว้ท้ายข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และสิ่งเปรอะเปื้อน พ.ศ. 2521 ข้อ 11 ซึ่งเป็นข้อบัญญัติที่ใช้อยู่ในขณะที่มีกรณีพิพาท มีการแบ่งอัตราค่าธรรมเนียม ตามลักษณะของอาคารสถานที่ ซึ่งมีอัตราที่แตกต่างกัน ปกติจะคิดปริมาณเป็นลิตร หรือเป็นลูกบาศก์เมตร แต่ไม่มีอัตราค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่าย การเก็บค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายนี้ ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมานานแล้ว ไม่อาจหาหลักฐานมาแสดงได้ว่าเหตุใดจึงมิได้เก็บค่าธรรมเนียมตามอัตราท้ายข้อบัญญัตินี้ดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเก็บค่าธรรมเนียมเพราะพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยหลายแห่ง มีพื้นที่กว้างขวาง หากจะเก็บตามอัตราที่กำหนดจะทำได้ยาก จึงเก็บแบบเหมาจ่ายเป็นรายปี ปีละ 96,000 บาท ซึ่งอัตราเหมาจ่ายนี้ก็เก็บมานานแล้ว จะมีเหตุผลหรือมีหลักเกณฑ์ในการคิดอย่างไรก็ไม่ทราบเช่นกัน อย่างไรก็ตามการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่เคยได้แย้งเกี่ยวกับการเก็บค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่าย และได้จ่ายค่าธรรมเนียมตลอดมาทุกปีจนกระทั่งระหว่างปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) ถึง พ.ศ. 2547 การรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ชำระค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยเลย

กรณีเรื่องนี้ฝ่ายรักษาความสะอาดเขตราชเทวีได้รับรายงานจากเจ้าหน้าที่เก็บค่าธรรมเนียม เมื่อ พ.ศ. 2545 ว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ชำระค่าธรรมเนียมประจำปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) เป็นเงิน 48,000 บาท ประจำปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2545 ปีละ 96,000 บาท รวมเป็นเงิน 432,000 บาท ดังนั้นสำนักงานเขตราชเทวี จึงได้มีหนังสือ ที่ กท 9047/ร. 2776 ลงวันที่ 11 เมษายน 2545 ถึงสารวัตรงานสถานที่กรุงเทพมหานครว่าการรถไฟแห่งประเทศไทย ว่าให้ชำระค่าธรรมเนียมตามจำนวนดังกล่าว

ภายในวันที่ 30 เมษายน 2545 แต่การรถไฟแห่งประเทศไทยเพิกเฉย ต่อมาสำนักงานเขตราชเทวีได้มีหนังสือที่ กท 9047/ร 4627 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2545 เตือนให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระค่าธรรมเนียมอีกครั้ง แต่การรถไฟแห่งประเทศไทย ก็ยังคงเพิกเฉย หลังจากนั้นสำนักงานเขตราชเทวีได้มีหนังสือเตือนอีกหลายฉบับ แจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระค่าธรรมเนียม ตั้งแต่ประจำปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) เป็นเงิน 48,000 บาท ประจำปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2547 ปีละ 96,000 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 624,000 บาท โดยให้ชำระภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่สำนักงานเขตราชเทวีก็ยังไม่ได้รับการประสานงานจากการรถไฟแห่งประเทศไทยแต่อย่างใด

การรถไฟแห่งประเทศไทย โดยมีนายองอาจ เทียงพูนวงศ์ หัวหน้ากองบำรุงอาคารสถานที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นผู้แทนคดี ได้ให้ข้อเท็จจริงว่ากองบำรุงอาคารสถานที่ มีหน้าที่บำรุงอาคารสถานที่ เขตที่ดินในพื้นที่กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมการเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยในเขตราชเทวีด้วย การที่กรุงเทพมหานครได้จัดเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของเขตราชเทวีโดยคิดค่าธรรมเนียมเป็นราคาเหมาจ่ายปีละ 96,000 บาท นั้น การรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ขัดข้องและไม่ได้แย้งวิธีการคิดค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายตามจำนวนดังกล่าว แต่เนื่องจากพื้นที่บางแห่งของการรถไฟแห่งประเทศไทยมีประชาชนบุกรุกเข้าไปสร้างบ้านพักอาศัยอยู่ เช่น ชุมชนคลองสาน ชุมชนหลังวัดมัทกะสัน ชุมชนโรงเจ เป็นต้น ดังนั้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวควรจะลดลงบางส่วน เพราะในเมื่อมีประชาชนบุกรุกเข้าไปอยู่อาศัย กรุงเทพมหานครก็ต้องเก็บค่าธรรมเนียมจากประชาชนที่บุกรุกมิใช่เก็บค่าธรรมเนียมจากการรถไฟแห่งประเทศไทยเต็มจำนวน และเหตุที่มีการค้างชำระค่าธรรมเนียมมานานหลายปีนั้นเนื่องจากนับตั้งแต่การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ชำระค่าธรรมเนียมประจำปี พ.ศ. 2539 ถึง พ.ศ. 2540 และประจำปี พ.ศ. 2541 ครึ่งปีแรกแล้ว ทางกรุงเทพมหานครก็เพิกเฉยมิได้เร่งรัดหรือมีหนังสือแจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด จนกระทั่งการรถไฟแห่งประเทศไทยได้รับหนังสือ ที่ กท 9047/ร 2776 ลงวันที่ 11 เมษายน 2545 ซึ่งทางกรุงเทพมหานครแจ้งให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระค่าธรรมเนียมประจำปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปีหลัง) จนถึงประจำปี พ.ศ. 2545 รวมเป็นเงิน 432,000 บาท และได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้การรถไฟแห่งประเทศไทย ชำระหลายครั้งและรวมค่าธรรมเนียมตลอดมาจนถึงค่าธรรมเนียมประจำปี พ.ศ. 2547 รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 624,000 บาท

ผู้แทนคดีฝ่ายการรถไฟแห่งประเทศไทยชี้แจงเพิ่มเติมว่าการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ทำสัญญาว่าจ้างเอกชนเป็นผู้รับเหมาเก็บขนมูลฝอยในพื้นที่การรถไฟแห่งประเทศไทยบางพื้นที่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ผู้รับเหมาจะเป็นผู้จ่ายค่าธรรมเนียมให้แก่กรุงเทพมหานครเอง และมีหน้าที่ประสานงานกับกรุงเทพมหานครโดยที่การรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ต้องแจ้งให้กรุงเทพมหานครทราบ การทำสัญญากับเอกชนดังกล่าว การรถไฟแห่งประเทศไทยมิได้ปฏิบัติตามข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครและไม่เคยแจ้งให้กรุงเทพมหานครทราบ ต่อมา การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ทำบันทึกโต้แย้งข้อกล่าวหาของกรุงเทพมหานครตามหนังสือที่ข 3300/7/215 ลงวันที่ 21 กันยายน 2547 ถึงพนักงานอัยการสรุปสาระสำคัญได้ว่า พื้นที่ที่การรถไฟ

แห่งประเทศไทยไม่ต้องรับผิดชอบค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยคือพื้นที่ที่ประชาชนบุกรุกเข้าไปอาศัย ซึ่งมีชุมชนโรงเจหลังวัดมักกะสัน ชุมชนริมทางรถไฟ ชุมชนวิเศษ ชุมชนริมบึงมักกะสัน ชุมชนริมคลองสาน ชุมชนโรงพยาบาลเดชา และพื้นที่ซอยหมอเหล็ง ส่วนพื้นที่นอกจากนี้เป็นพื้นที่ที่การรถไฟแห่งประเทศไทยรับผิดชอบในการจ่าย ค่าธรรมเนียมการเก็บขนมูลฝอยตามปกติ

ต่อมาเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานครได้ให้ถ้อยคำเพิ่มเติมว่า การคำนวณค่าธรรมเนียมการเก็บเงินขนมูลฝอยในเขตพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยที่อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตราชเทวีนั้น มีการเก็บค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายไม่ว่าจะมีประชาชนบุกรุกเข้าไปอยู่ในพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทยมากหรือน้อยเพียงใดก็ตาม ก็ยังเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราเดิม คือเหมาจ่ายปีละ 96,000 บาท สำหรับในบางพื้นที่ที่ถูกบุกรุก กรุงเทพมหานครจะไม่เก็บค่าธรรมเนียมจากผู้บุกรุก เพราะบ้านที่อยู่อาศัยของผู้บุกรุกเป็นประเภทบ้านพักที่ไม่มีเลขที่บ้าน ส่วนการเก็บขนมูลฝอยนั้นผู้บุกรุกจะนำขยะมาใส่ในถังขยะรวมที่กรุงเทพมหานครนำไปวางไว้ตามเขตชุมชนต่างๆ

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรุงเทพมหานครมีอำนาจเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจากการรถไฟแห่งประเทศไทยในราคาเหมาจ่ายเป็นรายปีได้ เพราะไม่มีกฎหมายและข้อบัญญัติของกรุงเทพมหานครที่ห้ามมิให้กรุงเทพมหานครใช้วิธีจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยจากผู้ต้องเสียค่าธรรมเนียมโดยการเหมาจ่ายไว้โดยเฉพาะ จึงวินิจฉัยให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระเงินค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปี) ถึงปี พ.ศ. 2546 แก่กรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานครต้องหักค่าธรรมเนียมที่คิดจัดเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่ประชาชนบุกรุกเข้าอยู่อาศัยหรือครอบครองในที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย ออกจากเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บด้วย

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้ว ตัดสินชี้ขาดให้การรถไฟแห่งประเทศไทยชำระเงินค่าธรรมเนียมเก็บขนขยะมูลฝอยตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 (ครึ่งปี) ถึงปี พ.ศ. 2546 แก่กรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานครต้องหักค่าธรรมเนียมที่คิดจัดเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่ที่ประชาชนบุกรุกเข้าอยู่อาศัยหรือครอบครองในที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทยออกจากเงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บด้วย ตามเหตุผลที่อัยการสูงสุดเสนอ

3.10 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย กับ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง, องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน กรณี องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยเรียกร้องเงินค่าอาหารเสริม (นม) จากองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสาม เป็นเงินแห่งละจำนวน 99,000.25 บาท ,จำนวน 121,384.38 บาท และจำนวน 128,796.25 บาท ตามลำดับ

คดีนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่งมีหนังสือที่ สท 73101/587 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2546 ส่งเอกสารสำเนาคำฟ้องคดีหมายเลขคำที่ 144/2546 ของศาลจังหวัดสวรรคโลก ที่้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง เรื่องพิสดัญญาซื้อขาย พุนทรัพย์ 99,000.25 บาท องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ มีหนังสือที่ สท 77201/268 ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2546 ส่งเอกสารสำเนา คำฟ้องคดีหมายเลขคำที่ 145/2546 ของศาลจังหวัดสวรรคโลก ที่้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ เรื่องพิสดัญญาซื้อขาย พุนทรัพย์ 121,384.38 บาท และ องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สินมีหนังสือที่ สท 74402/365 ลงวันที่ 20 สิงหาคม 2546 ส่งเอกสารสำเนา คำฟ้องคดีหมายเลขคำที่ 146/2546 ของศาลจังหวัดสวรรคโลกที่้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เป็นโจทก์ยื่นฟ้อง้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน เรื่องพิสดัญญาซื้อขาย พุนทรัพย์ 128,796.25 บาท มายังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540

ต่อมา้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยได้ขอถอนฟ้องคดีหมายเลขคำที่ 144/2546 , 145/2546 และ 146/2546 ของศาลจังหวัดสวรรคโลกดังกล่าว และมีหนังสือที่ กษ 1901/482 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2547 แจ้งสำนักงานอัยการสูงสุดว่ามีความประสงค์ที่จะให้ พิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540

ข้อเท็จจริงได้ความว่า โครงการอาหารเสริม (นม) โรงเรียน เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการขาดสารอาหารและภาวะทางโภชนาการในเด็ก สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เริ่มจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้ออาหารเสริม (นม) ให้นักเรียนได้ดื่มฟรี มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2535 ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 (1) ให้ดำเนินการถ่ายโอนกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐ ดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานงบประมาณได้กำหนดให้โครงการอาหารเสริม (นม) เป็นโครงการถ่ายโอนสำหรับปีงบประมาณ 2544 ด้วย โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2543 ถึงเดือนเมษายน 2544 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหรือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งเป็นเจ้าของงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการจัดซื้อ โดยให้มีผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วม ดำเนินการด้วย ช่วงที่ 2 ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2544 ถึงเดือนกันยายน 2544 ให้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเอง

สำหรับคดีนี้เป็นการจัดซื้อในช่วงที่ 2 ซึ่งกำหนดให้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการโดยมี้องค์การบริหารส่วนตำบลสามแห่งที่เกี่ยวข้อง คือ้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง ้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ ้องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน ในอำเภอศรีสันดาลย์ จังหวัดสุโขทัย

ซึ่งได้รับงบประมาณในการจัดซื้อเป็นเงินจำนวน 437,953.62 บาท , 359,385.30 บาท และ 587,983.98 บาท ตามลำดับ การดำเนินการจัดซื้ออาหารเสริม (นม) โรงเรียน ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่ง ได้ดำเนินการในทำนองเดียวกัน คือได้ประกาศสอบราคาซื้ออาหารเสริม(นม)โรงเรียน ผลการสอบราคา ปรากฏว่าร้านวันมิลค์ได้รับการพิจารณาให้เป็นคู่สัญญาในการซื้ออาหารเสริม(นม)โรงเรียนขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่ง และได้มีการทำสัญญาซื้อขายอาหารเสริม (นม) ระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งกับร้านวันมิลค์แล้ว แต่ก่อนที่ร้านวันมิลค์จะทำสัญญาซื้อขายนมโรงเรียนกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งดังกล่าว ห้างหุ้นส่วนจำกัดโอโนมาคอนสตรัคชั่น ซึ่งเป็นผู้ยื่นซองเข้าสอบราคารายหนึ่ง ขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งดังกล่าว ได้ทำสัญญาจ้างเหมาขนส่งผลิตภัณฑ์นมกับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ตามสัญญาเลขที่ สก.นล. (นร) 001/2544 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2544 โดยเป็นผู้รับจ้างขนส่งผลิตภัณฑ์นมให้แก่โรงเรียนต่างๆ ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ และตามสัญญาข้อ 1 วรรคสอง กำหนดว่า “ผู้รับจ้างจะต้องติดต่อประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ว่าจ้างกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการลงนามในสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์นมต่อกัน” ปรากฏว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดโอโนมาคอนสตรัคชั่น ซึ่งทราบดีว่าร้านวันมิลค์ได้ทำสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์นมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่ง กลับนำเอานม ยู.เอช.ที. จากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ที่ตนเป็นผู้รับจ้างขนส่งไปส่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งนั้น เมื่อวันที่ 17, 18 และ 21 พฤษภาคม 2544 จำนวนแห่งละ 14,599 กล่อง , 17,900 กล่อง และ 19,000 กล่อง เป็นเงินแห่งละ 87,594 บาท , 107,400 บาท และ 114,000 บาท ตามลำดับ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดโอโนมาคอนสตรัคชั่น ไม่ได้แจ้งให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งทราบ ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งลงชื่อในใบกำกับภาษี/ใบส่งของผลิตภัณฑ์นมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย และรับเอาอาหารเสริม (นม) ไว้โดยเข้าใจว่าเป็นของร้านวันมิลค์ เนื่องจากนายสินชัย นิรมรอนาม ผู้รับมอบหมายจากนางสาวอรรณพ เดชกุล เจ้าของร้านวันมิลค์ได้เดินทางไปกับนางอโนมา สังขสิลา ผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัดโอโนมาคอนสตรัคชั่น ด้วย

ต่อมาองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย มีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามให้ส่งมอบสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์นมระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสาม กับ องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เพราะเข้าใจว่าห้างหุ้นส่วนจำกัดโอโนมาคอนสตรัคชั่นได้ติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามให้มีการทำสัญญากับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยแล้ว และขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามชำระค่าผลิตภัณฑ์นมที่รับไว้ แต่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแจ้งว่าได้ชำระให้แก่ร้านวันมิลค์แล้ว องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จึงยื่นฟ้ององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสาม และดำเนินคดีแพ่งกับห้างหุ้นส่วนจำกัด โอโนมาคอนสตรัคชั่น แต่ภายหลังได้ถอนฟ้องและขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามที่กล่าวแล้ว

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้ว ข้อเท็จจริงในคดีได้ความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ, องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน ได้ทำสัญญาซื้อขายอาหารเสริม(นม)

ตามโครงการอาหารเสริม(นม)โรงเรียน กับร้านวันมิลค์ซึ่งเป็นผู้ได้รับคัดเลือกจากการประกวดราคา ต่อมา ห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่นได้รับเอานม ยู.เอช.ที. จากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยไปส่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่ง เมื่อวันที่ 17 , 18 และ 21 พฤษภาคม 2544 จำนวนแห่งละ 17,900 กล่อง , 14,599 กล่อง และ 19,000 กล่อง เป็นเงินแห่งละ 107,400 บาท , 87,594 บาท และ 114,000 บาท ตามลำดับ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่น ไม่ได้แจ้งให้องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยทราบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งมิได้ทำสัญญาซื้อขายอาหารเสริม(นม) กับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งก็ได้ลงชื่อในใบกำกับภาษี/ใบส่งของผลิตภัณฑ์นมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยรับเอาอาหารเสริม (นม) เหล่านี้ไว้โดยเข้าใจว่าเป็นของร้านวันมิลค์ เนื่องจากร้านวันมิลค์เดินทางไปกับห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่นด้วย เหตุที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่น จัดส่งให้ก็เนื่องจากเป็นผู้รับจ้างเหมาขนส่งผลิตภัณฑ์นมขององค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ตามสัญญาที่ทำกับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ต่อมาองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยมีหนังสือถึงองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามขอให้ส่งมอบสัญญาซื้อขายผลิตภัณฑ์นมระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามกับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย เพราะเข้าใจว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่น ได้ติดต่อประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามให้มีการทำสัญญากับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยตามข้อกำหนดที่ทำต่อกันไว้ในสัญญาที่กล่าวแล้ว และขอให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามชำระค่าผลิตภัณฑ์นมที่รับไว้ดังกล่าว แต่ได้รับแจ้งจากองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามว่าได้ชำระให้แก่ร้านวันมิลค์แล้ว ดังนั้นเห็นว่าการซื้อขายอาหารเสริม(นม)ในคดีนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามได้ทำสัญญาซื้อขายกับร้านวันมิลค์ มิได้มีนิติสัมพันธ์อย่างใดกับองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย จึงไม่มีสิทธิเรียกร้องให้องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามแห่งชำระค่าอาหารเสริม(นม)จำนวนข้างต้น ส่วนการที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่นเป็นผู้รับอาหารเสริม(นม)จากองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย และนำไปส่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสามก็เป็นกรณีที่ต้องการส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยจะต้องเรียกร้องเอาจากห้างหุ้นส่วนจำกัด อโนมาคอนสตรัคชั่น และร้านวันมิลค์ ดังนั้นองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทยจึงไม่มีสิทธิเรียกร้องเงินค่าอาหารเสริม(นม) และดอกเบี้ยรวมจำนวน 121,384.38 บาท, 99,000.25 บาท และ 128,796.25 บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ , องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน ตามลำดับ

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้ผู้กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

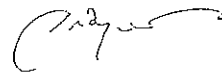
มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินใจว่า องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย ไม่มีสิทธิเรียกร้องเงินค่าอาหารเสริม(นม)และดอกเบี้ยรวมจำนวน 121,384.38 บาท , 99,000.25 บาท และ 128,796.25 บาท จากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สำ , องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่สิน ตามลำดับ ตามเหตุผลที่ยื่นการสูงสุดเสนอ

อนึ่ง ที่ประชุมเห็นว่าตามข้อเท็จจริงในคดีนี้ มีพฤติการณ์ที่ส่อไปในทางทุจริต จึงสมควรให้มีหนังสือแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบว่ามีผู้เกี่ยวข้องที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ หากมีก็ให้ดำเนินการดีกับบุคคลนั้นต่อไป

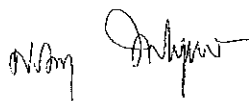
ปิดประชุมเวลา 12.00 น.

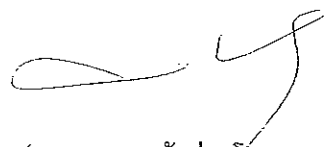
(นายธีระวุฒิ พราหมพันธ์)
ผู้ช่วยจตุรายนการประชุม

(นางสาวอภิพร จันทพันธ์)
ผู้ช่วยจตุรายนการประชุม

(นางศรีนิทา พราหมหิตาธร)
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นายสุเมธ ชัยช่วงโชค)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

รายงานการประชุม
คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่ง
ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ครั้งที่ 1/2549
วันพุธที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549
เวลา 14.30 น.

ณ ห้องประชุมชั้น 28 กระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ

.....

กรรมการผู้มาประชุม

1. พลตำรวจเอกชิตชัย วรรณสถิตย์	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม	ประธานกรรมการ
2. นายมานะ หลีกทอง	แทนปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
3. นางสาวรื่นวดี สุวรรณมงคล	แทนปลัดกระทรวงยุติธรรม	กรรมการ
4. นายสาริต อนันตสมบูรณ์	แทนเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	กรรมการ
5. นายชูเกียรติ รัตนชัยชาญ	แทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
6. นายทวีศักดิ์ วรพิวุฒิ	แทนอัยการสูงสุด	กรรมการและเลขานุการ
7. นายสุเมธ ชัยช่วงโชค	อธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด	ผู้ช่วยเลขานุการ
8. นางศรีนิดา พรหมพิตร	อัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งฯ	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายปรกรณ์ บุญปรกรณ์	เลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
2. นายอดิศักดิ์ โภคกุลกานนท์	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
3. นายอรอนพ ลิขิตจิตตะ	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
4. นายทรงชัย ประสาธน์วนิช	รองอธิบดีอัยการฝ่ายคดีอัยการสูงสุด
5. นางสาวบุญทอง เอี่ยมอร่ามศักดิ์	เลขานุการรองอัยการสูงสุด
6. นายปิยะนันท์ พันธุ์ชะวางนิช	ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด
7. นายพิชญ์พันธ์ เสริมบุญตร	อัยการผู้เชี่ยวชาญ
8. นายนิติ สุขเจริญ	อัยการจังหวัดประจำกรม
9. นางสาวอภิพร จันทพันธ์	อัยการจังหวัดประจำกรม
10. นายพินันท์ ลักษณศิริ	ผู้ช่วยเลขานุการรองอัยการสูงสุด

11. นางกนกพร	สันศรี	อัยการจังหวัดประจักษ์ศิลปาคม
12. นายมนูญ	จรูญพร	อัยการอาวุโส
13. นายอภิชาติ	อาสภวิริยะ	อัยการอาวุโส
14. นายประวิทย์	พิพัฒน์กุลสวัสดิ์	อัยการอาวุโส
15. นายนิติ	เมฆสวรรค์	อัยการอาวุโส
16. นายศรีทัย	มุลิกธรรม	อัยการอาวุโส
17. นายประนาม	เพชรภาพ	อัยการอาวุโส
18. นางสาวปรางค์	ตั้งสติย์กุลชัย	เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป 6
19. นายธีระวุฒิ	พราหมณ์นาค	นิติกร 4
20. นายสุปรัดดา	ชื่นชม	นิติกร 4
21. นางสาวมณฑยา	โตสุวรรณ	นิติกร 4
22. นางสาวนงลักษณ์	ภคโล	นิติกร 4
23. นางสาวเฉลิมขวัญ	แสงสว่าง	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 2
24. นางสาวมณิภา	กระแสนินทร์	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล 2

เปิดประชุม เวลา 14.30 น.

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานกรรมการฯ แจ้งให้ที่ประชุมทราบ

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 8/2548

- ที่ประชุมพิจารณาแล้ว มีมติรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ 8/2548 โดยไม่มีการแก้ไข

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อพิจารณา

3.1 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กับ ทายาทของนายสำเริง ภูผาใจ กรณีเรียกเงินที่นายสำเริง ภูผาใจ เบิกไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ในระหว่างที่รับราชการ เป็นเงินจำนวน 47,900 บาท

คดีนี้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์มีหนังสือที่ ศธ 1107/180 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2546 ส่งเอกสารหลักฐานไปยังสำนักงานอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอให้ว่าต่างฟ้องทายาทของนายสำเริง ภูผาใจ เรียกเงินคืนจำนวน 47,900 บาท

ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายสำเริง ภูผาใจ เป็นข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนโคกก่อราษฎร์นุกูล สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางตลาด สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย เรื่องละทิ้งหน้าที่ราชการ และในที่สุด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มี คำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ 147/2543 ลงวันที่ 22 มีนาคม 2543 ให้ไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 27 พฤษภาคม 2542 ซึ่งเป็นวันที่สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ต่อมานายสำเริง ภูผาใจ ได้อุทธรณ์คำสั่ง และสำนักงาน ก.ค. ได้ลดโทษเป็นปลด ออกจากราชการ ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 22 มีนาคม 2543 ซึ่งเป็นวันที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ออกคำสั่งไล่ออกจากราชการ ตามคำสั่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ 264/2544 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2544 และที่ 101/2546 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2546

ต่อมา สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอยางตลาดได้รับรายงานจากโรงเรียน โคกก่อราษฎร์นุกูลว่า ระหว่างที่นายสำเริง ภูผาใจ ดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ได้ทำการเบิกจ่ายเงินของ ทางราชการคือเงินค่าอาหารกลางวัน เงินโครงการอาหารเสริม(นม) และเงินค่าพาหนะนักเรียน รวมเป็นเงิน 47,900 บาท ไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว (เหตุทุจริตเกิดขึ้นเดือนมกราคม 2542 ถึงเดือนพฤษภาคม 2542) จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง ผลปรากฏว่ากรณีดังกล่าวมีมูลความจริง จึงรายงานให้สำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ทราบ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีหนังสือปกปิดที่ ศธ 1107/172 ลงวันที่ 5 พฤษภาคม 2543 รายงานเรื่องให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบ เพื่อพิจารณาดำเนินการ และต่อมาได้มีหนังสือปกปิดที่ ศธ 1107/474 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 รายงานเพิ่มเติมว่านายสำเริง ภูผาใจ ได้ถึงแก่กรรมแล้ว

ต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ ศธ 1181/1452 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ แจ้งให้สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เรียกให้ทายาทของนายสำเริง ภูผาใจ ชดใช้เงินจำนวน 47,900 บาท หากบุคคลดังกล่าวบิดพลิ้ว หรือประวิงเวลาการชำระหนี้ ให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ประสานกับพนักงานอัยการ จังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินคดีแพ่งเรียกให้ชดใช้เงินต่อไป ซึ่งสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ดำเนินการแล้ว และได้มีหนังสือลับที่ ศธ 1107/181 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2546 แจ้งเลขาธิการคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติว่า ทายาทของนายสำเริง ภูผาใจ ได้ปฏิเสธการชำระเงินจำนวนดังกล่าวและได้มี หนังสือที่ ศธ 1107/180 ลงวันที่ 2 พฤษภาคม 2546 ถึงอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอให้ว่าต่างฟ้องทายาทของ นายสำเริง ภูผาใจ เรียกเงินจำนวน 47,900 บาท คืน

ต่อมา อัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีหนังสือที่ อส(กส)0031/4965 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2546 ถึงผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ขอรทราบว่า เลขาธิการคณะกรรมการการประถม ศึกษาแห่งชาติทราบหรือรู้ถึงการตายของนายสำเริง ภูผาใจ ตั้งแต่วันเดือนปีใด และให้ส่งเอกสารหลักฐาน การรับรู้เรื่องการตายของบุคคลดังกล่าวไปให้อัยการจังหวัดกาฬสินธุ์โดยด่วนด้วย ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีหนังสือที่ ศธ 04021/66 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม 2547 ถึงอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์

ส่งบันทึกของนายธีระพงษ์ ธาตุรักษ์ อาจารย์ 2 ระดับ 7 ช่วยงานวินัยและนิติการ ที่เสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เกี่ยวกับประเด็นวันเดือนปีที่เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบการตายของนายสำเริง ภูผาใจ ซึ่งในบันทึกดังกล่าวมีข้อความดังนี้

“ความเห็นของเจ้าหน้าที่

ได้ตรวจสอบเอกสารจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแล้วไม่พบเอกสารใดที่ระบุวันเดือนปีการรับทราบ จึงพึงอนุมานได้จากสำเนาหนังสือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ที่ส่งถึงสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(หนังสือที่ ศธ 1107/474 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 ทะเบียนรับส่วนกฎหมายวินัยและนิติการ สพร.สปข.รับที่ 3881 วันที่ 30 พฤศจิกายน 2543) ดังนั้น วันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 จึงน่าจะถือได้ว่าเป็นวันเดือนปีดังกล่าวเลขธิการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับทราบถึงการเสียชีวิต นายสำเริง ภูผาใจ แล้ว”

อัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ได้มีหนังสือที่ อส(กส)0031/3097 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2547 ถึงผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ขอให้ยืนยันวันเดือนปีที่เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทราบการถึงแก่กรรมของนายสำเริง ภูผาใจ ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 ได้มีหนังสือลับ ค่วนที่สุด ที่ ศธ 04021/121 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2547 ถึงอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์แจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งโทรสารหนังสือลับที่ ศธ 04009/11253 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2547 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยืนยันว่า เลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ทราบกรณีนายสำเริง ภูผาใจ ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 อัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ จึงได้มีหนังสือที่ อส(กท)0031/2368 ลงวันที่ 16 มิถุนายน 2548 แจ้งฐานะคดีให้ผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ทราบว่า การฟ้องเรียกทรัพย์สินจากทายาท นายสำเริง ภูผาใจ ต้องฟ้องภายในกำหนดอายุความ 1 ปี นับแต่เจ้าหน้าที่ได้รู้หรือควรจะรู้ถึงการตายของนายสำเริง ภูผาใจ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 และมาตรา 193/27 จึงต้องฟ้องคดีนี้ภายในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2547 แต่คดีไม่อาจฟ้องได้ทันภายในกำหนดอายุความ เนื่องจากสำนักงานพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อพ้นอายุความแล้ว จึงไม่รับว่าต่าง

ผู้อำนวยการสำนักงานพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ ได้มีหนังสือที่ ศธ 04021/127 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ถึงอัยการจังหวัดกาฬสินธุ์ ยืนยันให้ฟ้องคดีดังกล่าวต่อไป แต่อธิบดีอัยการเขต 4 ไม่เห็นด้วยกับตัวความจึงได้ส่งสำนวนมายังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 บรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากมีหนังสือที่ ศธ 1107/474 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ แจ้งเรื่องการมรณกรรมของนายสำเริง ภูผาใจ ไปยังเลขธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อทราบตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2543 และสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับแล้วเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 แม้อำมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเดิม) จะอ้างว่าได้ทราบกรณีรณกรรมนี้เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2546 ตามโทรสารหนังสือลับที่ ศร 04009/11253 ลงวันที่ 13 สิงหาคม 2547 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็ไม่ได้แสดงเหตุผลที่ล่าช้าในการรับทราบรณกรรมหรือมีหนังสือเอกสารแสดงการรับทราบเป็นหลักฐานแต่อย่างใด ถือว่าควรได้รู้ถึงการตายตั้งแต่ต้นเดือนธันวาคม 2543 แล้ว คดีฟ้องร้องเรียกทรัพย์สินจากกองมรดก จึงขาดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1754 วรรคสาม จึงขาดไม่รับว่าต่างคดีนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาคัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างฟ้องคดีนี้ให้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปัจจุบัน) ขอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.2 เรื่องชี้ขาดความเห็นแย้งคดีแพ่งระหว่างกรมสรรพากร กับ นายพิทยา พลับพลึง กรณีกรมสรรพากรขอให้ว่าต่างฟ้องเรียกเงินคืน จำนวน 2,326,023.06 บาท

คดีนี้กรมสรรพากรมีหนังสือ ที่ กค 0711 (คด)/14674 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2548 ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ว่าต่างฟ้องนายพิทยา พลับพลึง เรียกเงินคืนจำนวน 2,326,023.06 บาท

ข้อเท็จจริงได้ความว่า ขณะเกิดเหตุเมื่อระหว่างปี พ.ศ.2536 ถึง เดือนตุลาคม 2539 นายพิทยา พลับพลึง เจ้าหน้าที่บริหารงานสรรพากร 5 สำนักงานสรรพากรเขตบางคอแหลม ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้างานรับผิดชอบงานสารบรรณ งานธุรการทั่วไป และการรับชำระภาษีอากร และเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่รับชำระภาษี ได้เขียนและยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม (แบบ ภ.พ.30) ให้กับผู้ประกอบการต่างท้องที่ จำนวน 4 ราย คือ บริษัท แกรนด์สโตนเอนเตอร์เทนเมนท์ จำกัด, บริษัท สดาวรรการาจ จำกัด , นางประไพร์ สุทธะนันท์ และบริษัท 2 ไท จำกัด เมื่อได้ดำเนินการออกใบเสร็จรับเงินแต่ละรายแล้ว นายพิทยา พลับพลึง ได้ทำการขีดฆ่าจัดทำใบเสร็จรับเงินเสียโดยไม่มีการออกใบเสร็จรับเงินใหม่แทนแต่ประการใด แล้วได้ใช้เพียงสำเนาแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มและใบเสร็จรับเงินเท่านั้นในการบันทึกทางบัญชี ส่วนแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่มต้นฉบับได้จัดส่งไปบันทึกข้อมูลตามปกติ และได้กระทำทุจริตนำเงินภาษีอากรอันเป็นรายได้ของแผ่นดินไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น อธิบดีกรมสรรพากรจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด พบว่านายพิทยา พลับพลึง กระทำความผิดจริง

ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการเป็นเงินจำนวน 2,697,463.60 บาท นอกจากนี้ยังมีนายสมควร พงษ์เฉลียวรัตน์, นายสุเมธ เพ็ญบุญรอด, นายธีระ เตชะวงศากร หรือสำรวม สิ้นธุสอน และนายณัฐยศ ธนะเจริญธรรม ในฐานะผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติหน้าที่โดยประมาทเลินเล่อไม่ควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของ นายพิทยา พลับพลึง ต้องร่วมรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ทางราชการด้วย กรมสรรพากรจึงได้มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค 0711(คค)/12103 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2546 ส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ มายังสำนักงาน อัยการสูงสุด เพื่อขอให้ว่าต่างฟ้องนายพิทยา พลับพลึง กับพวก รวม 6 คน ฐานละเมิด เรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน 2,697,463.60 บาท แก่กรมสรรพากร

พนักงานอัยการสำนักงานคดีแพ่งกรุงเทพใต้ได้ดำเนินการยื่นฟ้องนายพิทยา พลับพลึง กับพวก รวม 6 คน ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ แต่ต่อมาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ได้มีคำสั่งจำหน่ายคดี เนื่องจากเห็นว่า คดีอยู่ในอำนาจของศาลปกครอง ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.2542 มาตรา 9(3) และตามคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ ระหว่างศาลที่ 7/2545 และที่ 20/2545 สำนักงานคดีแพ่งกรุงเทพใต้ จึงส่งสำนวนคดีนี้ไปยังสำนักงานคดีปกครอง เพื่อพิจารณา

สำนักงานคดีปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายพิทยา พลับพลึง กับพวก เป็นการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่ ขั้นตอนการดำเนินการจึงต้องเป็นไปตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และคำสั่งให้นายพิทยา พลับพลึง กับพวก รวม 6 คน ชดใช้เงินแก่กรมสรรพากรเป็นคำสั่งทางปกครอง กรมสรรพากรมีอำนาจใช้มาตรการ บังคับทางปกครอง ตามมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ได้ โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องคดีต่อศาล จึงไม่รับว่าต่าง และได้มีหนังสือ ค่วนที่สุดที่ อส (สฟป.1) 0041/1118 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2546 แจ้งฐานะคดีและส่งเรื่องคืนกรมสรรพากร

ในระหว่างการพิจารณาดังกล่าวข้างต้น กรมสรรพากรได้มีคำสั่งให้นายพิทยา พลับพลึง กับ พวก รวม 6 คนดังกล่าว ชดใช้เงินแก่กรมสรรพากร มีรายละเอียดดังนี้ นายพิทยา พลับพลึง จำนวน 2,697,463.60 บาท, นายสมควร พงษ์เฉลียวรัตน์ จำนวน 233,328.34 บาท นายสุเมธ เพ็ญบุญรอด จำนวน 2,299,037.30 บาท, นายรัชพล หรือสำรวม สิ้นธุสอน จำนวน 1,795,635.15 บาท โดยให้ชดใช้ร่วมกับ นายสมควร พงษ์เฉลียวรัตน์ จำนวน 233,328.34 บาท และร่วมกับนายสุเมธ เพ็ญบุญรอด จำนวน 1,562,306.81 บาท นายณัฐยศ ธนะเจริญธรรม จำนวน 736,730.49 บาท ร่วมกับนายสุเมธ เพ็ญบุญรอด นายธีระ เตชะวงศากร จำนวน 165,098.16 บาท แล้วส่งเรื่องให้กระทรวงการคลังพิจารณาและในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง นายพิทยา พลับพลึง กับพวก รวม 6 คน ได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง พร้อมทั้งยื่นฟ้องกรมสรรพากรและอธิบดีกรมสรรพากรต่อศาลปกครองกลาง ตามคดีหมายเลขคำที่ 1524/2546, 1525/2546, 1526/2546, 1543/2546, 1545/2546 และ 1562/2546 กับขอทุเลาการบังคับ ตามคำสั่งทางปกครองที่เรียกให้ผู้ฟ้องคดีทั้งหกชดใช้ค่าสินไหมทดแทนไว้เป็นการชั่วคราว ซึ่งศาลปกครองกลาง ได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราวให้แก่

ผู้ฟ้องคดีรายอื่นรวม 5 คน ยกเว้นนายพิทยา พลับพลึง ศาลปกครองกลางไม่อนุญาตให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง ซึ่งสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 13 ได้สอบสวนทรัพย์สินนายพิทยา พลับพลึง แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีทรัพย์สินอื่นใดที่จะยึดหรืออายัดนำออกขายทอดตลาดได้ และขณะนี้คืออยู่ระหว่างการพิจารณาของศาล

ต่อมากรมบัญชีกลางได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงการคลัง ได้มีบันทึก ที่ กค 0406.3/16873 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2547 แจ้งผลการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดให้อธิบดีกรมสรรพากรทราบ ซึ่งในส่วนของนายพิทยา พลับพลึง ได้วินิจฉัยว่า การกระทำของนายพิทยา พลับพลึง ถือว่าไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการชำระภาษีอากรและเงินรายรับอื่นด้วยเครื่องออกใบเสร็จรับเงินชนิด POINT OF SALE (POS) พ.ศ. 2539 และได้กระทำโดยมีเจตนาทุจริตนำเงินภาษีอากรอันเป็นรายได้ของแผ่นดินไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ โดยได้ทำใบเสร็จรับเงินเสียเป็นจำนวน 99 ฉบับ รวมเป็นเงินจำนวน 2,326,023.06 บาท การกระทำความผิดมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ นายพิทยา พลับพลึง จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ ในเงินจำนวนดังกล่าว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

กรมสรรพากรพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายพิทยา พลับพลึง ได้กระทำโดยมีเจตนาทุจริตนำเงินค่าภาษีอากรไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ ซึ่งกรมสรรพากรมีสิทธิติดตามและเอาคืนซึ่งเงินดังกล่าวจากนายพิทยา พลับพลึง ผู้ไม่มีสิทธิจะยึดถือไว้ โดยมีชอบด้วยกฎหมายได้ ตามมาตรา 1336 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงมีหนังสือ ที่ กค 0711 (คด)/14674 ลงวันที่ 7 ตุลาคม 2548 ขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินคดีแพ่งฟ้องเรียกเงินคืนจากนายพิทยา พลับพลึง อีกครั้งหนึ่ง

สำนักงานคดีปกครองพิจารณาแล้วเห็นว่า จากข้อเท็จจริงดังกล่าว ถึงแม้กรมบัญชีกลางจะมีความเห็นว่า การกระทำของนายพิทยา พลับพลึง มิใช่เป็นการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ แต่กรมบัญชีกลางก็ฟังข้อเท็จจริงว่า นายพิทยา พลับพลึง กระทำโดยมีเจตนาทุจริตนำเงินภาษีอากรอันเป็นรายได้ของแผ่นดินไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ จึงต้องถือว่าการกระทำของนายพิทยา พลับพลึง เป็นการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ และสำนักงานคดีปกครองได้พิจารณากรณีดังกล่าวมาแล้วครั้งหนึ่งมีความเห็นว่า การกระทำของนายพิทยา พลับพลึง เป็นการกระทำละเมิดอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และกรมสรรพากรมิใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดี ตามมาตรา 42 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 และตามคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ 113/2545 จึงไม่รับดำเนินคดีให้ และได้แจ้งฐานะคดีให้กรมสรรพากรทราบแล้ว แต่กรมสรรพากรยืนยันให้ดำเนินคดีอีก ซึ่งสำนักงานคดีปกครองไม่เห็นด้วย จึงได้ส่งสำนวนมายังสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายการยุติในการดำเนินคดีแพ่ง

ของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนออัยการสูงสุด ตามระเบียบสำนักงานอัยการสูงสุดว่าด้วยการดำเนินคดีแพ่งของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2547 ข้อ 25 วรรคสอง

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้เหตุเกิดขณะยังมีได้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ต่อมาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวใช้บังคับแล้ว จึงมีการตรวจพบการกระทำผิด ดังนี้ การดำเนินการในส่วนที่เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดและการดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องภายหลังจากนั้นต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เนื่องจากหลักเกณฑ์การปฏิบัติซึ่งมีอยู่แต่เดิมก่อนหน้านั้น ได้ถูกยกเลิกไปแล้วโดยผลของพระราชบัญญัติและระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าว (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 331/2546) ทั้งนี้ การที่นายพิทยา พลับพลึง ใช้โอกาสในการปฏิบัติหน้าที่กระทำผิดในคดีนี้ ถือว่าเป็นการกระทำละเมิดอันเกิดจากการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย (ตามนัยคำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 14/2546, 22/2546, 10/2547) ดังนั้น คำสั่งกรมสรรพากรเรียกให้นายพิทยา พลับพลึง ชดใช้เงินค่าสินไหมทดแทน จึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้นายพิทยา พลับพลึง ชำระเงินตามมาตรา 12 ประกอบกับมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หากนายพิทยา พลับพลึง ไม่ชำระเงินภายในกำหนดตามคำสั่ง และเจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแล้ว ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่ก็สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินและขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วนได้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 ไม่มีเหตุที่จะต้องใช้สิทธิทางศาลอีก จึงชี้ขาดไม่รับว่าต่างฟ้องคดีนี้ให้แก่กรมสรรพากร

เนื่องจากเป็นกรณีคำชี้ขาดของอัยการสูงสุดขัดหรือแย้งกับความเห็นของส่วนราชการเจ้าของเรื่อง จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาดัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดว่า คำชี้ขาดของอัยการสูงสุดที่ไม่รับว่าต่างฟ้องคดีนี้ให้กรมสรรพากร ชอบด้วยเหตุผลและข้อกฎหมายแล้ว

3.3 เรื่องข้อพิพาทระหว่างทางพิเศษแห่งประเทศไทย กับ กรุงเทพมหานคร กรณีการทางพิเศษแห่งประเทศไทย เรียกให้กรุงเทพมหานครชดใช้ค่าตอบแทน ในการใช้ตอม่อบริเวณสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน(สะพานสาทร) เป็นเงิน 67,002,216.69 บาท

คดีนี้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีหนังสือที่ กทพ. 10/4874 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2546 ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณีกรุงเทพมหานครขอใช้ตอม่อรองรับโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนบริเวณ

สะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน (สะพานสาทร) โดยไม่ให้คำตอบแทน ซึ่งการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ไม่อาจให้ความอนุเคราะห์ตามที่กรุงเทพมหานครขอมา และเรียกคำตอบแทนในการใช้ต่อม่อจาก กรุงเทพมหานครในส่วนของการก่อสร้างรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 67,002,216.69 บาท

ข้อเท็จจริงได้ความว่า รัฐบาลได้อนุมัติให้กรมโยธาธิการดำเนินการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณปลายถนนสาทร โดยมีการกำหนดระยะเวลาดำเนินการ 7 ปี เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ถึง พ.ศ. 2524 และได้อนุมัติให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยดำเนินการก่อสร้างฐานรากสำหรับรองรับระบบขนส่งมวลชนในอนาคต พร้อมกับการก่อสร้างสะพานดังกล่าวด้วย การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จึงได้ดำเนินการก่อสร้างต่อม่อจำนวน 8 ต้น โดยก่อสร้างด้านฝั่งพระนครจำนวน 3 ต้น กลางแม่น้ำจำนวน 2 ต้น และด้านฝั่งธนบุรีจำนวน 2 ต้น เป็นฐานรากเพื่อรองรับระบบขนส่งมวลชนดังกล่าวโดยใช้งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยรวมเป็นเงินทั้งสิ้น 43,206,339.39 บาท

เมื่อการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินการก่อสร้างต่อม่อทั้ง 8 ต้นแล้วเสร็จ ก็ยังมีได้มีโครงการระบบขนส่งมวลชนที่จะต้องใช้ต่อม่อดังกล่าวแต่อย่างไร จนกระทั่งต่อมารัฐบาลได้มอบหมายให้ กรุงเทพมหานครดำเนินโครงการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน กรุงเทพมหานครจึงได้ให้สัมปทานแก่บริษัท ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ดำเนินการสร้างและเดินรถไฟฟ้า 2 สาย คือ สายสุขุมวิท และ สายสีลม โดยสายสีลม มีจุดเริ่มต้นจากสถานีสนามกีฬาแห่งชาติถึงสถานีตากสิน

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543 อนุมัติให้กรุงเทพมหานคร ดำเนินการโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนส่วนต่อขยายสายสีลม ช่วงสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน - เพชรเกษม โดยมีจุดเริ่มต้นจากสถานีปลายทางคือสถานีตากสิน บริเวณเชิงสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน ข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา โดยใช้พื้นที่ช่องว่างของสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสินต่อเนื่องไปตามแนวถนนกรุงธนบุรี สำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร จึงได้มีหนังสือที่ กท 9305/823 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2544 ถึง กรมโยธาธิการ ขอให้ต่อม่อรองรับโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนบริเวณสะพานสมเด็จพระเจ้าตากสิน กรมโยธาธิการได้มีหนังสือที่ มท 0814/12116 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2544 ตอบไม่ขัดข้องที่จะให้ กรุงเทพมหานครใช้ต่อม่อรองรับโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนตามที่ได้ขอใช้ดังกล่าวข้างต้น กรุงเทพมหานครจึงได้ดำเนินการก่อสร้างส่วนต่อขยายสายสีลมตามมติคณะรัฐมนตรี โดยใช้ต่อม่อที่ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ก่อสร้างไว้แล้วเป็นฐานรองรับ รวมจำนวน 6 ต้น คือด้านฝั่งพระนคร ที่ก่อสร้างไว้บริเวณปากคลองสาทร จำนวน 1 ต้น กลางแม่น้ำเจ้าพระยา 2 ต้น และทางด้านฝั่งธนบุรี อีก 3 ต้น โดยมีต่อม่อฝั่งพระนครจำนวน 2 ต้น ที่มีได้ใช้และยังคงอยู่ได้น้ำในคลองสาทร

ต่อมาการทางพิเศษแห่งประเทศไทยตรวจสอบพบว่า กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการก่อสร้าง ส่วนต่อขยายโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนไปฝั่งธนบุรีโดยใช้ต่อม่อของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย จึงมีหนังสือแจ้งให้กรุงเทพมหานครมาเจรจาเพื่อจัดทำบันทึกข้อตกลงเกี่ยวกับคำตอบแทนและเงื่อนไขต่าง ๆ ในการใช้ต่อม่อดังกล่าว แต่กรุงเทพมหานครได้มีหนังสือที่ กท 9305/5.0827 ลงวันที่ 1 กันยายน 2546 ถึง การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ขอความอนุเคราะห์ขอให้ต่อม่อดังกล่าว โดยไม่ให้ผลตอบแทน ซึ่งการทางพิเศษ

แห่งประเทศไทยได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ กทพ 10/4116 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2546 แจ้งกรุงเทพมหานครว่า ไม่อาจให้ความอนุเคราะห์ตามที่ขอมาได้ และขอเรียกค่าตอบแทนในการใช้ตอม่อจากกรุงเทพมหานคร เป็นเงิน 67,002,216.69 บาท แต่กรุงเทพมหานครเพิกเฉย การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจึงมีหนังสือถึง สำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามที่กล่าวแล้ว

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ตอม่อที่ก่อสร้างเป็นทรัพย์สินของการทางพิเศษแห่งประเทศไทย กรมโยธาธิการจึงไม่มีอำนาจอนุญาตให้กรุงเทพมหานครใช้ตอม่อดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อตอม่อที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจัดสร้างขึ้นทั้งหมด (จำนวน 8 ต้น) เกิดจากการที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้ดำเนินการเพื่อใช้รองรับระบบขนส่งมวลชนบริเวณนั้นในอนาคต และต่อมาคณะรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543 ให้กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดำเนินการก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนในบริเวณดังกล่าวตามโครงการระบบรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน ส่วนต่อขยายสายสีลม การที่กรุงเทพมหานครใช้ตอม่อ จำนวน 6 ต้น จึงเป็นการใช้ประโยชน์ในตอม่อ เพื่อรองรับระบบขนส่งมวลชน ในอนาคตตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จัดสร้างเตรียมไว้ จึงเห็นว่า กรุงเทพมหานครไม่ต้องจ่ายเงินค่าตอบแทนในการใช้ตอม่อให้แก่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความเข้าใจความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณา อนึ่ง ปรากฏว่าภายหลังจากที่ได้ส่งระเบียบวาระการประชุมครั้งนี้ให้แก่ คณะกรรมการฯ แล้ว การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้มีหนังสือ ที่ กทพ 10/288 ลงวันที่ 27 มกราคม 2549 แจ้งให้ทราบว่า การทางพิเศษแห่งประเทศไทยอยู่ระหว่างตรวจสอบข้อเท็จจริงและเจรจากับกรุงเทพมหานคร จึงขอขยายระยะเวลาเพื่อดำเนินการเจรจาออกไปอีก 60 วัน

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้เลื่อนการพิจารณาเรื่องนี้ไปก่อน เพื่อรอผลการเจรจาของคู่กรณี

3.4 เรื่องข้อพิพาทระหว่างบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กับ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล กรณีผลิตสัญญาจ้างพิมพ์คู่มือป้องกันและกระทำละเมิด เรียกให้ชดเชยค่าเสียหาย จำนวน 69,467,700 บาท

คดีนี้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้มีหนังสือที่ 530/20/073 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2544 ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 หรือดำเนินคดีแพ่งฐานละเมิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 กรณีสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ผลิตสัญญาจ้างพิมพ์คู่มือป้องกันและกระทำละเมิด ให้รับผิดชอบให้ค่าเสียหายจำนวน 69,467,700 บาท

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้ฝ่ายเลขานุการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมบางประการ เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไป

3.5 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง กรมสรรพสามิตกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงิน ภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมจำนวนเงิน 523,384.40 บาท

คดีนี้กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ที่ กค 0710/618 ลงวันที่ 10 มกราคม 2543 ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณีเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยสำหรับ น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงิน 523,384.40 บาท จากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน)

ข้อเท็จจริงได้ความว่ากรมศุลกากรสืบทราบว่าได้มีการทุจริตในการขอคืนภาษีสรรพสามิต สำหรับน้ำมันส่งขึ้นเรือไปต่างประเทศ จึงสั่งการให้สำนักสืบสวนและปราบปรามทำการสืบสวนและติดตาม พฤติการณ์การนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในเรือเดินทางไปต่างประเทศ ที่มีขนาดเกินกว่า ห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งจากการตรวจสอบใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 731/19.11.37 และเลขที่ 687/17.7.35 ที่ได้ยื่นไว้ต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่า สำนักงานศุลกากรขาเข้า ท่าเรือกรุงเทพ ระบุว่า บริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. และบริษัท กิจวรุณ เทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือเป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ โดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็นผู้รับรองว่า น้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ ซึ่งจะนำขึ้นเรือ เป็นน้ำมันที่ได้ชำระค่าภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป ผลการตรวจสอบพบว่า

1. บริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. ตัวแทนเรือ เป็นผู้ขออนุญาตนำ น้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 731/19.11.37 พบเอกสารที่แสดงปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในเรือขณะเรือ เข้าเทียบท่า (BUNKERS ON ARRIVAL) และปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในเรือขณะเรือออกจากท่า (R.O.B. ON SAILING (DEPARTURE)) หากมีการรับน้ำมันเชื้อเพลิง (BUNKER) ขึ้นเรือจะบันทึกปริมาณ ที่นำขึ้นเรือไว้ในรายการ TAKEN ON BOARD นอกจากนั้นยังแสดงข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ อีก เช่น ชื่อเรือ วันและเวลาเรือเข้า วันและเวลาเรือออก เป็นต้น

2. บริษัท กิจวรุณ เทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ เป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 687/17.7.35 พบเอกสารที่แสดงปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิง คงเหลือในเรือเข้าเทียบท่า และปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในเรือออกจากท่า หากมีการรับ น้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ จะบันทึกไว้ในรายการ BUNKERS WATER SUPPLIED AT BANGKOK นอกจากนั้น ยังแสดงข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ อีก เช่น ชื่อเรือ วันและเวลาเรือเข้า วันและเวลาเรือออก เป็นต้น

จากการตรวจสอบการนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ พบว่า

1. ตามใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 731/19.11.37 ที่บริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. ตัวแทนเรือยื่นต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าประกอบกับเอกสารที่ยึดได้พบว่า

มีการนำน้ำมันเตาขึ้นเรือตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือดังกล่าวจริง ส่วนการขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือพบว่า มีการรับน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ จำนวน 50.000 เมตริกตัน (60,712 ลิตร) เท่านั้น ส่วนน้ำมันดีเซลหมุนเร็วที่เหลืออีก จำนวน 96.559 เมตริกตัน (117,245 ลิตร) ไม่มีหลักฐานการนำขึ้นเรือตามใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือแต่อย่างใด

2. ตามใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 687/17.7.35 ที่ บริษัท กิจวรุณ เทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ ขึ้นต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าพบว่า ไม่มีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ ตามคำขออนุญาตดังกล่าวแต่อย่างใด

กรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือดังกล่าวเพื่อขอคืนเงินอากรเป็นเท็จ เพราะไม่มีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นไปเติมในเรือรวมจำนวน 237,902 ลิตร เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางไปต่างประเทศ เป็นการทุจริตในการขอคืนเงินภาษีสรรพสามิต และขอรับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จึงมีหนังสือ ที่ กค 0618/07436 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2539 และ ที่ กค 0618/13161 ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2539 ถึงอธิบดีกรมสรรพสามิตเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการตรวจสอบของกรมสรรพสามิต บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ยื่นคำขอคืนค่าภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่เติมในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งเจ้าพนักงานได้ปล่อยไปต่างประเทศแล้ว โดยกรมสรรพสามิตได้อนุมัติหักคืนค่าภาษีสรรพสามิตให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	หนังสือกรมศุลกากร ที่	ค่าภาษีสรรพ สามิต (บาท)	ค่าภาษีเก็บเพิ่ม 10% (บาท)	รวมจำนวนเงิน ค่าภาษีสรรพ สามิตที่หักคืนไป แล้ว (บาท)
1	07436/7 พ.ค. 39	234,490.00	23,449.00	257,939.00
2	13161/1 ส.ค. 39	241,314.00	24,131.40	265,445.40
รวมทั้งสิ้น		475,804.00	47,580.40	523,384.40

กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ที่ กค 0710/30575 ลงวันที่ 30 สิงหาคม 2542 แจ้งการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) ให้นำเงินค่าภาษีที่ได้รับหักคืนไปแล้ว จำนวน 523,384.40 บาท พร้อมด้วยดอกเบี้ยร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันที่ได้รับหักคืนจนกว่าจะชำระเสร็จ ไปชำระคืน ณ กองรายได้ กรมสรรพสามิต ภายในกำหนด 7 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเพิกเฉย กรมสรรพสามิตจึงส่งเรื่องมายังสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีตามที่กล่าวแล้ว และต่อมาได้พิจารณาเห็นว่านอกจากบริษัท ปตท. จำกัด

(มหาชน) แล้ว บริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย จึงมีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค 0610/43639 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2545 แจ้งให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) คืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ จำนวนดังกล่าวแก่ กรมสรรพสามิต แต่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพิกเฉย จึงขอให้ดำเนินการกับบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ด้วย

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากผู้แทนบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิต ว่า บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับรองในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือโดยระบุว่าเป็นน้ำมันที่ชำระค่าภาษีอากรแล้ว น้ำมันเชื้อเพลิงที่ขออนุญาตนำขึ้นเรือดังกล่าวบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อจากบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เสร็จเด็ดขาดแล้ว บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม ส่วนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มิใช่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ฉะนั้น ทั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต่างไม่มีสิทธิขอคืนภาษีสรรพสามิต เพราะไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 102 (4) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ที่บัญญัติว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนภาษีในกรณีที่ได้เติมน้ำมันในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว แต่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กลับมอบอำนาจให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการยื่นขอคืนภาษีสรรพสามิตแทน ซึ่งกรมสรรพสามิตก็ได้อนุมัติหักคืนภาษีสรรพสามิตให้แก่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) โดยออกเป็นบัตรภาษี เมื่อบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้นำบัตรภาษีไปหักลดหย่อนแล้วก็จะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ต่อมาภายหลังจากการสืบสวนและตรวจสอบใบอนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 731/19.11.37 และเลขที่ 687/17.7.35 ที่ได้ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมเรือในท่า สำนักงานศุลกากรขาเข้าท่าเรือกรุงเทพ ได้ความว่าบริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. และบริษัท กิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือเป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับรองว่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป สำนักสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากรได้เข้าตรวจค้นบริษัท ตัวแทนเรือทั้งสอง ผลการตรวจค้นพบเอกสาร PORT LOG ของบริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. และเอกสาร ARRIVAL CONDITION และ SAILING CONDITION ของบริษัท กิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำมันคงเหลือในเรือขณะเรือเข้าเทียบท่าและขณะเรือออกจากท่า โดยหากมีการรับน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือก็จะมีปริมาณที่นำขึ้นเรือไว้ด้วย ซึ่งจากเอกสารดังกล่าวแสดงข้อมูลการนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ ดังนี้

1. เอกสาร PORT LOG ของบริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. แสดงปริมาณน้ำมันที่รับขึ้นเรือ MV SONG THUONG จำนวน 50.000 เมตริกตัน (60,712 ลิตร) ต่ำกว่า

ปริมาณที่ระบุไว้ในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 731/19.11.37 ที่ยื่นไว้ต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าว่านำขึ้นเรือจำนวน 146.559 เมตริกตัน (177,957 ลิตร) เป็นจำนวน 96.559 เมตริกตัน (117,245 ลิตร)

2. เอกสาร ARRIVAL CONDITION และ SAILING CONDITION ไม่พบว่ามีรายการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว จำนวน 99.971 เมตริกตัน (120,657 ลิตร) ขึ้นเรือ MV ZI JIN ตามที่ระบุไว้ในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 687/17.7.35 ที่ยื่นไว้ต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานข้างต้นเห็นว่า การยื่นคำร้องขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ จำนวน 237,902 ลิตร เพื่อขอคืนเงินภาษีสรรพสามิตเป็นเท็จ คิดเป็นเงินภาษีที่ได้รับคืนไป 523,384.40 บาท ฉะนั้น กรมสรรพสามิตสามารถใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 โดยไม่มีกำหนดอายุความ เทียบตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1286/2537, 348/2526 และ 362/2522 กรณีมิใช่เรื่องลาภมิควรได้ และเนื่องจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กับบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมกันดำเนินการในการขอคืนภาษี โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้รับรองในเอกสารคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือว่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป และบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ใช้ใบส่งของ BUNKER DELIVERY RECEIPT ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นเอกสารประกอบในการยื่นคำขอคืนภาษีสรรพสามิต และเมื่อบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้รับคืนเงินภาษีสรรพสามิตแล้วจะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉะนั้น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมกันรับผิดชอบคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละสิบที่ได้รับคืนไปโดยมิชอบ รวมจำนวน 523,384.40 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิต พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 เทียบตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 771/2536

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดให้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ร่วมกันคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละสิบที่ได้รับคืนไปโดยมิชอบ รวมจำนวน 523,384.40 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิต พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิต ตามเหตุผลที่อัยการสูงสุดเสนอ

3.6 เรื่องข้อพิพาทระหว่าง กรมสรรพสามิต กับ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงินภาษี สรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงินจำนวน 1,230,672.58 บาท

คดีนี้กรมสรรพสามิตมีหนังสือที่ กค 0710/34901 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2545 ส่งเอกสาร หลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณี เรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมจำนวนเงิน 1,230,672.58 บาท จากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า กรมศุลกากรสืบทราบว่าได้มีการทุจริตในการขอคืนภาษีสรรพสามิต สำหรับน้ำมันส่งขึ้นเรือไปต่างประเทศ จึงสั่งการให้สำนักสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากร ทำการสืบสวนและติดตามพฤติการณ์การนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในเรือเดินทางไปต่างประเทศที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ผลการสืบสวนและติดตามพบว่ามีการทุจริตเกี่ยวกับการขอคืน เงินภาษีอากรน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำขึ้นเรือเดินทางไปต่างประเทศโดยมีการทำหลักฐานเท็จ แสดงว่ามีการเติมน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว แต่ความจริงไม่มีการนำน้ำมันตามจำนวนที่ขอรับคืนภาษีขึ้นเรือที่ได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแต่อย่างใด กรมศุลกากรจึงได้รวบรวมหลักฐานและสรุปข้อเท็จจริงแจ้งอธิบดีกรมสรรพสามิต รวม 4 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 ตามบันทึกข้อความที่ กค 0618/07436 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2539 ซึ่งมีบริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. เป็นบริษัทตัวแทนเรือ

ครั้งที่ 2 ตามบันทึกข้อความที่ กค 0618/19993 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2539 ซึ่งมีบริษัท THORESEN THAI AGENCIES LTD. เป็นบริษัทตัวแทนเรือ

ครั้งที่ 3 ตามบันทึกข้อความที่ กค 0618/13161 ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2539 ซึ่งมีบริษัท กิจารุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) เป็นบริษัทตัวแทนเรือ

ครั้งที่ 4 ตามบันทึกข้อความที่ กค 0618/04793 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2540 ซึ่งมีบริษัท NGOW HOCK AGENCY CO. LTD. เป็นบริษัทตัวแทนเรือ

กรมสรรพสามิตตรวจสอบแล้วพบว่าตามที่กรมศุลกากรแจ้งให้กรมสรรพสามิตทราบในกรณี ดังกล่าวทั้ง 4 ครั้ง ปรากฏว่ามีการทุจริตทำให้กรมสรรพสามิตหักคืนเงินภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมัน ที่อ้างว่าเติมน้ำมันขึ้นเรือไปต่างประเทศ โดยไม่มีการเติมน้ำมันขึ้นเรือไปต่างประเทศจริง รวม 6 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2535 ได้มี นางสาวเพ็ญศรี คล่องวัฒนกิจ ลงชื่อเป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม โดยระบุชื่อผู้ประกอบการว่า “บ.บางจากปิโตรเลียม จก. (ปตท.)” และระบุชื่อโรงอุตสาหกรรม ว่า “โรงกลั่นน้ำมัน บ.บางจากปิโตรเลียม จก.” และข้อมูลต่างๆ ในแบบ ภษ. 01 – 36 (แบบคำขอคืนภาษี

สรรพสามิต ตามมาตรา 102 (4) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527) ขอรับคืนค่าภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย รวมเป็นจำนวนเงินค่าภาษี 3,611,181.20 บาท สำหรับประเภท สินค้าน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เดิมขึ้นเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ต่ออธิบดีกรมสรรพสามิต โดยมีหลักฐานว่า เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2535 บริษัท กิจวรุณเทรดดิ้ง (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) มีนายประวิช ประสิทธิ์ศิริกุล ตัวแทนเรือ ลงนามในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิง ขึ้นเรือ MV ZI JIN ยื่นต่อหัวหน้าฝ่ายควบคุมเรือในท่า โดยมีชื่อการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย และมีชื่อนายสมานิก พาณิชนทร เป็นผู้ลงลายมือชื่อรับรองว่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณตามที่ ระบุขออนุญาตจะนำขึ้นเรือนี้ได้ชำระภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากร ดังกล่าวต่อไป ซึ่งหัวหน้าฝ่ายควบคุมเรือในท่าได้อนุญาตให้ทำการตรวจสอบ/ควบคุมการนำน้ำมันขึ้นเรือ และรับรองชนิด ปริมาณของน้ำมันเชื้อเพลิงตามระเบียบ โดยมีนายตรวจสุทธภากรและสารวัตรประจำเรือ ดำเนินการตามคำสั่งและลงชื่อไว้ โดยมีหัวหน้าฝ่ายควบคุมเรือในท่าลงลายมือชื่อรับรองว่าได้ตรวจสอบแล้วพอใจ และรับรองว่าเรือ MV ZI JIN เป็นเรือขนาดเกินกว่า 500 ตันกรอสส์ และได้ปล่อยไปต่างประเทศแล้ว ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2535 รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายหมายเลข 4 และมีเอกสารระบุว่า CHIEF ENGINEER ของเรือ MV ZI JIN ได้ลงชื่อรับสินค้า MARINE GAS OIL จำนวน 99.971 เมตริกตัน (120,657 ลิตร ที่อุณหภูมิ 86 F) ซึ่งกรมสรรพสามิตได้อนุมัติส่งคืนค่าภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันจำนวน ดังกล่าว เป็นจำนวนเงิน 3,611,181.20 บาท โดยแจ้งกรรมการผู้จัดการ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2535 และแจ้งวิธีการคืนเงินค่าภาษีว่า เมื่อบริษัทฯ จะชำระค่าภาษีในคราวต่อไป ให้แจ้งในแบบ ภษ 01 - 12 แบบรายการภาษีสรรพสามิตว่า เป็นค่าภาษีที่ต้องชำระเต็มเป็นจำนวนเท่าใด หักค่าภาษีที่กรมสรรพสามิตส่งคืนให้ตามหนังสือนี้เท่าใด ลงวันเดือนปีใด เป็นจำนวนเท่าใด คงเหลือยอดที่จะต้องชำระจริงเท่าใด และได้มีการหักคืนภาษีตามจำนวนที่ขอคืนนี้แล้ว เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2535

สำหรับกรณีที่กรมสรรพสามิตได้หักคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันที่อ้างว่าได้เดิมขึ้น เรือไปต่างประเทศ โดยไม่ได้มีการเติมน้ำมันไปจริง อีก 5 ครั้ง คือ เมื่อวันที่ 11 สิงหาคม 2535 , วันที่ 7 กันยายน 2535 , วันที่ 7 ตุลาคม 2535 , วันที่ 15 กันยายน 2535 ได้มีนางสาวเพ็ญศรี คล่องวัฒนกิจ เป็นผู้ลงลายมือชื่อผู้ประกอบ อุตสาหกรรม โดยระบุว่าผู้ประกอบอุตสาหกรรมชื่อ บ. บางจากปิโตรเลียม จก. (ปตท.) ชื่อโรงอุตสาหกรรม โรงกลั่นน้ำมัน บ. บางจาก ปิโตรเลียม จก. ในแบบ ภษ. 01 - 36 คำขอคืนภาษีสรรพสามิต และเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2537 ได้มี นาวาเอกหญิงคนางค์ คุ้มจินดา เป็นผู้ลงลายมือชื่อผู้ประกอบอุตสาหกรรม โดยระบุชื่อผู้ประกอบอุตสาหกรรมชื่อ บ. บางจากปิโตรเลียม จก. (ปตท.) ชื่อโรงอุตสาหกรรมโรงกลั่น น้ำมัน บ.บางจากปิโตรเลียม จก. ในแบบ ภษ. 01 - 36 คำขอคืนภาษีสรรพสามิต ซึ่งเป็นการขอภาษีคืน โดยอ้างหลักฐานการขออนุญาตนำน้ำมันขึ้นเรือที่มีน้ำหนักเกินห้าร้อยตันกรอสส์ ที่เดินทางไปต่างประเทศ ซึ่งในเอกสารเหล่านี้ได้มีลายมือชื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องลงลายไว้ในการนำน้ำมันขึ้นเรือต่าง ๆ และรับรองว่า เรือเหล่านั้นได้เดินทางไปต่างประเทศแล้ว และในการนำน้ำมันขึ้นเรือนี้ CHIEF ENGINEER ของเรือแต่ละลำ ตามเอกสารดังกล่าวได้ลงลายมือชื่อว่าได้รับน้ำมันเชื้อเพลิงจำนวนตามเอกสารดังกล่าวถูกต้องแล้ว

ซึ่งกรมสรรพสามิตได้อนุมัติส่งคืนค่าภาษีน้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมันตามคำขอคืนภาษีทั้ง 5 ครั้ง นี้ โดยแจ้งกรรมการผู้จัดการบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2535 , 22 ธันวาคม 2535 , 22 ธันวาคม 2535 , 22 ธันวาคม 2535 , 27 มีนาคม 2538 และได้มีการหักคืนภาษีนี้อีก เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2535 , 11 มกราคม 2536 , 11 มกราคม 2536 , 11 มกราคม 2536 , 24 เมษายน 2538 ตามลำดับ

ในการคืนค่าภาษีสรรพสามิตทั้ง 6 ครั้ง ดังกล่าว สำหรับในครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2535 ซึ่งอ้างหลักฐานว่ามีการนำน้ำมันขึ้นเรือ MV ZI JIN เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2535 ต่อมาได้ปรากฏหลักฐานตามที่กรมศุลกากรตรวจยึดได้จากบริษัท กิจวรุณเทรคดิง จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทตัวแทนเรือ คือเอกสาร ARRIVAL CONDITION ที่เจ้าหน้าที่ประจำเรือได้ทำเป็นบันทึกรายงานเมื่อเรือเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย รายงานแจ้งรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเที่ยวเรือ , วัน , เวลา , เส้นทางเดินเรือ , ปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีอยู่ในเรือ และเอกสาร SAILING CONDITION ซึ่งแจ้งปริมาณน้ำมันที่มีอยู่ในเรือและที่เติมขึ้นเรือ และรายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งเอกสารดังกล่าวทางเรือต้องจัดทำขึ้นมอบให้แก่บริษัทตัวแทนเรือเพื่อส่งให้บริษัทเจ้าของเรือเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบธุรกิจการเดินเรือของตน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวกลับแสดงว่าไม่มีการนำน้ำมันขึ้นเรือไปต่างประเทศแต่อย่างใด และสำหรับการคืนค่าภาษีสรรพสามิตอีก 5 ครั้งดังกล่าวก็เช่นกัน ก็ปรากฏหลักฐานตามเอกสาร ARRIVAL SAILING CONDITION , STATEMENT OF FACTS / TIME SHEET (FOR DISCHARGING CARGO) และตามเอกสาร PORT LOG ซึ่งเป็นเอกสารที่กรมศุลกากรยึดได้จากบริษัทตัวแทนเรือต่างๆ ตามที่ระบุในเอกสาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ยึดเอกสารดังกล่าวให้ถือยศจากว่าเป็นเอกสารที่ทางเรือจะต้องทำรายงานมอบให้บริษัทตัวแทนเรือเพื่อส่งให้แก่บริษัทเจ้าของเรือสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการประกอบธุรกิจของบริษัทเดินเรือ และปรากฏว่าข้อมูลเกี่ยวกับการนำน้ำมันขึ้นเรือตามเอกสารดังกล่าวไม่มีการนำน้ำมันขึ้นเรือไปต่างประเทศในช่วงเวลาที่อ้างว่ามีการนำน้ำมันขึ้นเรือ กรมสรรพสามิตจึงได้มีหนังสือ ที่ กค 0710/21887 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2545 แจ้งให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) คืนภาษีสรรพสามิตและค่าภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย เป็นจำนวนเงิน 1,230,672.58 บาท ต่อมากรมสรรพสามิตพิจารณาแล้วเห็นว่านอกจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) แล้วบริษัทบางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย กรมสรรพสามิตจึงได้มีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค 0610/43639 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2545 แจ้งให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) คืนภาษีสรรพสามิตและค่าภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย จำนวนดังกล่าวแก่กรมสรรพสามิต แต่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพิกเฉย กรมสรรพสามิตจึงได้มีหนังสือที่ กค 0710/34901 ลงวันที่ 23 สิงหาคม 2545 ถึงสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีตามที่กล่าวแล้ว

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงได้รับความจากผู้แทนบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิตว่า บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับรองในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือโดยระบุว่าเป็นน้ำมัน ที่ชำระค่าภาษีอากรแล้ว น้ำมันเชื้อเพลิงที่ขออนุญาตนำขึ้นเรือดังกล่าว บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อจากบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เสร็จเรียบร้อยแล้ว และข้อเท็จจริงปรากฏว่า บริษัท บางจากปิโตรเลียม

จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม ส่วนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มีใช้ผู้ประกอบอุตสาหกรรม
 ฉะนั้น ทั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต่างไม่มีสิทธิขอคืน
 ภาษีสรรพสามิต เพราะไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 102 (4) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527
 ที่บัญญัติว่าผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนภาษีในกรณีที่ได้เติมน้ำมันในเรือที่มีขนาดเกินกว่า
 ห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว แต่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด
 (มหาชน) กลับมอบอำนาจให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการยื่นขอคืนภาษีสรรพสามิตแทน
 ซึ่งกรมสรรพสามิตก็ได้อนุมัติหักคืนภาษีสรรพสามิตให้แก่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
 โดยออกเป็นบัตรภาษี เมื่อบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้นำบัตรภาษีไปหักลดหย่อนแล้ว
 ก็จะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ต่อมาภายหลังจากการสืบสวนและตรวจสอบใบอนุญาต
 นำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเลขที่ 687/17.7.35 , 717/25.7.35 , 797/21.8.35 , 820/30.8.35 , 917/22.9.35
 และ 709/11.11.37 ที่ได้ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมเรือในท่า สำนักงานศุลกากรขาเข้าท่าเรือกรุงเทพ
 ได้ความว่า บริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. , บริษัท THORESEN THAI AGENCIES LTD. ,
 บริษัท NGOW HOCK AGENCY CO. LTD. และบริษัททิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW
 TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ เป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
 เป็นผู้รับรองว่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว
 และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป สำนักสืบสวนและปราบปราม
 กรมศุลกากรได้เข้าตรวจค้นบริษัทตัวแทนเรือดังกล่าว ผลการตรวจค้นพบเอกสาร PORT LOG ของบริษัท
 WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. เอกสาร STATEMENT OF FACTS/TIME SHEET ของบริษัท
 THORESEN THAI AGENCIES LTD. เอกสาร ARRIVAL CONDITION และ SAILING CONDITION
 ของบริษัททิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด เอกสาร ARRIVAL & SAILING/DEPARTURE CONDITION ของบริษัท
 NGOW HOCK AGENCY CO. LTD. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำมันคงเหลือในเรือขณะเรือเข้าเทียบท่า
 และขณะเรือออกจากท่า โดยหากมีการรับน้ำมันขึ้นเรือก็จะมีการบันทึกปริมาณที่นำขึ้นเรือไว้ด้วย ซึ่งจากการ
 ตรวจสอบเอกสารดังกล่าว เปรียบเทียบกับใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ พบข้อมูลเกี่ยวกับน้ำมัน
 เชื้อเพลิง ดังนี้

1. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 709/11.11.37 ขออนุญาตนำน้ำมัน
 ดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ HAI AU 01 จำนวน 127.787 เมตริกตัน (154,781 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร
 PORT LOG ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัท WALLEM SHIPPING (THAILAND) LTD. ตัวแทนเรือ
 พบว่ามีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ จำนวน 20.000 เมตริกตัน (24,225 ลิตร) เท่านั้น ต่ำกว่าปริมาณ
 ที่ยื่นขออนุญาตนำขึ้นเรือตามที่กล่าวข้างต้นเป็นจำนวน 107.787 เมตริกตัน (130,556 ลิตร)

2. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 820/30.8.35 ขออนุญาตนำน้ำมันดีเซล
 หมุนเร็วขึ้นเรือ DA SHA PING จำนวน 999.833 เมตริกตัน (120,780 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร

STATEMENT OF FACTS/TIME SHEET ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัท THORESEN THAI AGENCIES LTD. ตัวแทนเรือ พบว่าไม่มีการนำขึ้นเรือตามคำขออนุญาตแต่อย่างใด

3. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 687/17.7.35 ขออนุญาตนำน้ำมันดีเซล หมุนเร็วขึ้นเรือ ZI JIN จำนวน 99.971 เมตริกตัน (120,657 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร ARRIVAL/SAILING CONDITION ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัทกิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ พบว่าไม่มีการนำน้ำมันขึ้นเรือตามคำขออนุญาตแต่อย่างใด

4. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 717/25.7.35 ขออนุญาตนำน้ำมันเตาขึ้นเรือ GUI JIANG จำนวน 401.460 เมตริกตัน (461,714 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร ARRIVAL/SAILING CONDITION ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัทกิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ พบว่ามีการนำน้ำมันเตาขึ้นเรือ จำนวน 300.000 เมตริกตัน (345,026 ลิตร) เท่านั้น ต่ำกว่าปริมาณที่ยื่นขออนุญาตนำขึ้นเรือตามที่กล่าวข้างต้น จำนวน 101.460 เมตริกตัน (116,688 ลิตร)

5. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 917/22.9.35 ขออนุญาตนำน้ำมันเตาขึ้นเรือ TRANS ASEAN จำนวน 377.707 เมตริกตัน (434,396 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร ARRIVAL/SAILING CONDITION ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัทกิจวรุณเทรดดิ้ง จำกัด (THAI RAINBOW TRADING LIMITED) ตัวแทนเรือ พบว่ามีการนำน้ำมันเตาขึ้นเรือ จำนวน 60.000 เมตริกตัน (69,005 ลิตร) เท่านั้น ต่ำกว่าปริมาณที่ยื่นขออนุญาตนำขึ้นเรือตามที่กล่าวข้างต้น จำนวน 317.707 เมตริกตัน (365,391 ลิตร)

6. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 797/21.8.35 ขออนุญาตนำน้ำมันเตาขึ้นเรือ CHAIYA BHUM จำนวน 186.000 เมตริกตัน (201,174 ลิตร) แต่จากการตรวจสอบเอกสาร ARRIVAL & DEPARTURE CONDITION ในเที่ยวเรือเดียวกันของบริษัท NGOW HOCK AGENCY CO. LTD. ตัวแทนเรือ พบว่าไม่มีการนำน้ำมันเตาขึ้นเรือตามคำขออนุญาตแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังกล่าวข้างต้น เห็นว่าการยื่นคำร้องขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือรวมจำนวน 1,055,246 ลิตร เพื่อขอคืนเงินภาษีสรรพสามิตเป็นเท็จ คิดเป็นเงินภาษีที่ได้รับคืนไป 1,230,672.58 บาท ฉะนั้น กรมสรรพสามิตสามารถใช้สิทธิติดตามอาทรรพ์คืนได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 โดยไม่มีกำหนดอายุความ เทียบตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 1286/2537 , 348/2526 และ 362/2522 กรณีมิใช่เรื่องลาภมิควรได้ และเนื่องจากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กับบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมกันดำเนินการในการขอคืนภาษี โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้รับรองในเอกสารคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือว่า น้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณ ที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ใช้ใบส่งของ BUNKER DELIVERY RECEIPT ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นเอกสารประกอบในการยื่นคำขอคืนภาษีสรรพสามิต และเมื่อบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้รับคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตจากกรมสรรพสามิตแล้ว ก็จะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉะนั้น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท

บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมกันรับผิดชอบเงินค่าภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละสิบที่ได้รับคืนไปโดยมิชอบ รวมจำนวน 1,230,672.58 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิตพร้อมดอกเบี้ยคณัตในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 เทียบตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 771/2536

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่งแต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินชี้ขาดให้ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ร่วมกันคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละสิบที่ได้รับไปโดยมิชอบ รวมจำนวน 1,230,672.58 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิตพร้อมดอกเบี้ยคณัตในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิตตามเหตุผลที่อัยการสูงสุดเสนอ

3.7 เรื่องข้อพิพาทระหว่างกรมสรรพสามิต กับ การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กรณีเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมเป็นเงินจำนวน 3,137,974.40 บาท

คดีนี้กรมสรรพสามิตมีหนังสือที่ กค 0710/46480 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2541 ส่งเอกสารหลักฐานมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 กรณีเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปต่างประเทศ รวมจำนวนเงิน 3,137,974.40 บาท จากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ในปัจจุบัน)

ข้อเท็จจริงได้ความว่า กรมศุลกากรสืบทราบว่าได้มีการทุจริตในการขอคืนภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันส่งขึ้นเรือไปต่างประเทศ จึงสั่งการให้สำนักสืบสวนและปราบปรามทำการสืบสวนและติดตามพฤติการณ์การนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในเรือเดินทางไปต่างประเทศ ที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่าใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเลขที่ 089/31.1.37, 687/3.11.37, 821/30.12.37, 078/27.1.38, 415/4.7.37, 599/27.9.37, 725/17.11.37, 769/2.12.37, 788/13.12.37, 818/29.12.37 และ 545/2.9.37 รวมจำนวน 11 ชุด ที่ได้ยื่นไว้ต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าสำนักงานศุลกากรขาเข้าท่าเรือกรุงเทพ ระบุชื่อบริษัท COSNAM SHIPPING CO. LTD. ตัวแทนเรือเป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ โดยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับรองว่า น้ำมันเชื้อเพลิง

ตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป สำนักสืบสวนและปราบปรามจึงเข้าทำการตรวจค้นบริษัท COSNAM SHIPPING CO. LTD. พบเอกสารที่แสดงปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในเรือขณะเรือเข้าเทียบท่า (BUNKER ON ARRIVAL) และเอกสารที่แสดงปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในเรือขณะเรือออกจากท่า (BUNKER ON DEPARTURE) หากมีการรับน้ำมันเชื้อเพลิง (BUNKER) ขึ้นเรือจะบันทึกปริมาณที่นำขึ้นเรือไว้ในรายการ REMARK ซึ่งเอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าวยังแสดงข้อมูลรายละเอียดอื่น ๆ อีก เช่น ชื่อเรือ เทียวเรือ วันและเวลาเรือเข้าและเรือออก เป็นต้น

ผลการตรวจสอบใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ จำนวน 11 ชุด ที่บริษัท COSNAM SHIPPING CO. LTD. ตัวแทนเรือยื่นต่อฝ่ายควบคุมเรือในท่าดังกล่าว ประกอบกับเอกสารที่ยึดได้จากบริษัท COSNAM SHIPPING CO. LTD. พบข้อเท็จจริงว่า ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเตาขึ้นเรือลำต่าง ๆ ในเที่ยวเรือเดียวกัน มีข้อมูลแสดงว่า ได้มีการนำน้ำมันเตาขึ้นเรือตามจำนวนที่ระบุไว้ในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเต็มจำนวน

ตามใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 089/31.1.37 , 687/3.11.37, 821/30.12.37, และ 078/27.1.38 จำนวน 4 ชุด ขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือลำต่าง ๆ พบว่า มีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือลำต่าง ๆ ตามรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	คำขอเลขที่	ชื่อเรือ	วันเรือเข้า	ปริมาณ ตามคำขอ (ลิตร)	ปริมาณที่นำ ขึ้นเรือ (ลิตร)	ปริมาณที่ไม่ได้นำ ขึ้นเรือ (ลิตร)
1	089/31.1.37	TUO HE	31.1.37	251,022	120,764	130,258
2	687/3.11.37	LIAO CHENG	3.11.37	317,372	193,108	124,264
3	821/30.12.37	ANTAOJIANG	30.12.37	235,643	122,300	113,343
4	078/27.1.38	LIAO CHENG	26.1.38	376,280	244,163	132,117

รวมน้ำมันดีเซลหมุนเร็วที่ไม่ได้นำขึ้นเรือ จำนวน 499,982 ลิตร

ส่วนใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 415/4.7.37, 599/27.9.37, 725/17.11.37, 769/2.12.37, 788/13.12.37, 818/29.12.37 และ 545/2.9.37 จำนวน 7 ชุด ซึ่งขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ รวม 926,370 ลิตร ขึ้นเรือลำต่าง ๆ พบว่า ไม่มีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือลำต่าง ๆ ตามคำขออนุญาตดังกล่าวแต่อย่างใด มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	คำขอเลขที่	ชื่อเรือ	วันเรือเข้า	ปริมาณ ตามคำขอ (ลิตร)	ปริมาณ ที่นำขึ้นเรือ (ลิตร)	ปริมาณที่ไม่ได้ นำขึ้นเรือ (ลิตร)
1	415/4.7.37	SEA DRAGON	2.7.37	129,764		129,764
2	599/27.9.37	LIAO CHENG	27.9.37	129,750		129,750
3	725/17.11.37	LIAO CHENG	16.11.37	133,195		133,195
4	769/2.12.37	AN TAO JIANG	1.12.37	119,600		119,600
5	788/13.12.37	LIAO CHENG	13.12.37	132,678		132,678
6	818/29.12.37	LIAO CHENG	28.12.37	151,691		151,691
7	545/2.9.37	LIAO CHENG	2.9.37	129,692		129,692

รวมน้ำมันดีเซลหมุนเร็วที่ไม่ได้นำขึ้นเรือ จำนวน 926,370 ลิตร

กรมศุลกากรพิจารณาแล้วเห็นว่า การยื่นคำร้องขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือดังกล่าว เพื่อขอคืนเงินอากรเป็นเท็จ เพราะไม่มีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นไปเติมในเรือลำต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงในการเดินทางไปยังต่างประเทศแต่อย่างใด รวมจำนวน 1,426,352 ลิตร (499,982 + 926,370) กรณีเป็นการทุจริตในการขอคืนเงินภาษีสรรพสามิต และขอรับเงินชดเชยจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง จึงมีหนังสือที่ กค 0618/05566 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2539 และ ที่ กค 0618/05846 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2539 ถึงอธิบดีกรมสรรพสามิต เพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จากการตรวจสอบของกรมสรรพสามิต บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำขอคืนค่าภาษีสรรพสามิตสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่เติมในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อยตันกรอสส์ ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ปล่อยไปต่างประเทศแล้ว โดยกรมสรรพสามิตได้อนุมัติหักคืนค่าภาษีสรรพสามิตให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือ กรมศุลกากร ที่ กค 0618/05846 ลงวันที่ 28 มีนาคม 2539 จำนวน 1,099,960.40 บาท มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	คำขอเลขที่	ปริมาณ น้ำมัน (ลิตร)	อัตรา ภาษี สรรพ สามิต	ค่าภาษีสรรพ สามิต (บาท)	ค่าภาษีเก็บเพิ่ม 10% (บาท)	รวมจำนวนเงิน ค่าภาษีสรรพสามิต ที่หักคืนไปแล้ว (บาท)
1	089/31.1.37	130,258	2.00	260,516.00	26,051.60	286,567.60
2	687/3.11.37	124,264	2.00	248,528.00	24,852.80	273,380.80
3	821/30.12.37	113,343	2.00	226,686.00	22,668.60	249,354.60
4	078/27.1.38	132,117	2.00	264,234.00	26,423.40	290,657.40
รวมทั้งสิ้น		499,982	2.00	999,964.00	99,996.40	1,099,960.40

ส่วนการหักคืนค่าภาษีสรรพสามิตให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือ กรมศุลกากรที่ กค 0618/05566 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2539 จำนวน 2,038,014.00 บาท มีรายละเอียดดังนี้

ลำดับ ที่	คำขอเลขที่	ปริมาณน้ำ มัน (ลิตร)	อัตรา ภาษี สรรพ สามิต	ค่าภาษีสรรพ สามิต (บาท)	ค่าภาษีเก็บ เพิ่ม 10% (บาท)	รวมจำนวนเงิน ค่าภาษีสรรพ สามิตที่หักคืน ไปแล้ว (บาท)
1	415/4.7.37	129,764	2.00	259,528.00	25,952.80	285,480.80
2	599/27.9.37	129,750	2.00	259,500.00	25,950.00	285,450.00
3	725/17.11.37	133,195	2.00	266,390.00	26,639.00	293,029.00
4	769/2.12.37	119,600	2.00	239,200.00	23,920.00	263,120.00
5	788/13.12.37	132,678	2.00	265,356.00	26,535.60	291,891.60
6	818/29.12.37	151,691	2.00	303,382.00	30,338.20	333,720.20
7	545/2.9.37	129,692	2.00	259,384.00	25,938.40	285,322.40
รวมทั้งสิ้น		926,370	2.00	1,852,740.00	185,274.00	2,038,014.00

รวมเงินค่าภาษีสรรพสามิตที่หักคืนให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นเงินทั้งสิ้น 3,137,974.40 บาท (1,099,960.40 + 2,038,014.00)

กรมสรรพสามิตมีหนังสือ ค่วนที่สุด ที่ กค 0709/30130 ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2539 แจ้งให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) คืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปยังต่างประเทศ รวมจำนวนเงิน 3,137,974.40 บาท แต่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เพิกเฉย กรมสรรพสามิตจึงส่งเรื่องมายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 ตามที่กล่าวแล้ว และต่อมาได้พิจารณาเห็นว่านอกจากเป็นกรณีพิพาทกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) แล้ว บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมรับผิดชอบด้วย จึงมีหนังสือที่ กค 0610/43639 ลงวันที่ 15 ตุลาคม 2545 แจ้งให้บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) คืนเงินภาษีสรรพสามิต และภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยสำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในเรือเดินทางไปยังประเทศจำนวนดังกล่าวแก่กรมสรรพสามิต แต่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพิกเฉย จึงขอให้ดำเนินการกับบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ด้วย

อัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงได้ความจากผู้แทนบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และผู้แทนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งได้ให้ถ้อยคำเกี่ยวกับการเรียกคืนเงินภาษีสรรพสามิตว่า บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับรองในใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือโดยระบุว่าเป็นน้ำมันที่ชำระค่าภาษีอากรแล้ว ซึ่งน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำขึ้นเรือดังกล่าวเป็นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้ซื้อจากบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เสร็จเด็ดขาดแล้ว บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรม ส่วนบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) มิใช่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ฉะนั้น ทั้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต่างไม่มีสิทธิขอคืนภาษีสรรพสามิต เพราะไม่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 102 (4) แห่งพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2527 ที่บัญญัติว่า ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีสิทธิได้รับคืนภาษีที่ได้เติมน้ำมันในเรือที่มีขนาดเกินกว่าห้าร้อย ตันกรอสส์ ซึ่งพนักงานศุลกากรได้ปล่อยให้ไปต่างประเทศแล้ว แต่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) กลับมอบอำนาจให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ดำเนินการยื่นขอคืนภาษีสรรพสามิตแทน ซึ่งกรมสรรพสามิตก็ได้อนุมัติหักคืนภาษีสรรพสามิตให้แก่บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) โดยออกเป็นบัตรภาษี เมื่อบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้นำบัตรภาษีไปหักลดหย่อนแล้ว ก็จะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ต่อมาภายหลังจากการสืบสวนและตรวจสอบใบอนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือเลขที่ 089/31.1.37 , 687/3.11.37 , 821/30.12.37 , 078/27.1.38 , 415/4.7.37 , 599/27.9.37 , 725/17.11.37 , 769/2.12.37 , 788/13.12.37 , 818/29.12.37 และ 545/2.9.37 รวมจำนวน 11 ชุด ที่ได้ยื่นไว้ต่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุมเรือในท่า สำนักงานศุลกากรขาเข้าท่าเรือกรุงเทพได้ความว่า บริษัท COSNAM SHIPPING CO.,LTD. ตัวแทนเรือ เป็นผู้ขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นผู้รับรองว่าน้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมันที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป สำนักสืบสวนและปราบปราม กรมศุลกากรได้เข้าตรวจค้นบริษัทตัวแทนเรือดังกล่าวผลการตรวจค้นพบเอกสาร INFORMATION REQUIRED ON ARRIVAL แสดงข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณน้ำมันคงเหลือในเรือขณะเรือเข้าเทียบท่า และเอกสาร INFORMATION REQUIRED ON DEPARTURE ซึ่งแสดงปริมาณน้ำมันเชื้อเพลิงคงเหลือในขณะเรือออกจากท่า โดยหากมีการรับน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือก็จะมีการบันทึกปริมาณที่นำขึ้นเรือไว้ด้วย ซึ่งจากการตรวจสอบเอกสารดังกล่าวเปรียบเทียบกับใบขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือพบข้อมูลเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้

1. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 089/31.1.37 , 687/3.11.37, 821/30.12.37 และ 078/27.1.38 รวมจำนวน 4 ชุด ซึ่งขออนุญาตนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือลำต่าง ๆ จำนวน 207.861 เมตริกตัน (251,022 ลิตร) , 262.959 เมตริกตัน (317,372 ลิตร) , 192.676 เมตริกตัน (235,643 ลิตร) และ 308.220 เมตริกตัน (376,280 ลิตร) ตามลำดับ แต่จากการตรวจสอบเอกสาร INFORMATION REQUIRED ON ARRIVAL และ INFORMATION REQUIRED ON DEPARTURE

ในเที่ยวเรือเดียวกัน ของบริษัท COSNAM SHIPPING CO. LTD. ตัวแทนเรือ พบว่ามีการนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ขึ้นเรือลำต่าง ๆ จำนวน 100.000 เมตริกตัน (120,764 ลิตร) , 160.000 เมตริกตัน (193,108 ลิตร) , 100.000 เมตริกตัน (122.300 ลิตร) และ 200.000 เมตริกตัน (244,163 ลิตร) เท่านั้น ส่วนน้ำมันดีเซลหมุนเร็วที่เหลือจำนวน 107.861 เมตริกตัน (130,258 ลิตร) , 102.959 เมตริกตัน (124,264 ลิตร) , 92.676 เมตริกตัน (113,343 ลิตร) และ 108.220 เมตริกตัน (132,117 ลิตร) ตามลำดับ รวมจำนวน 499,982 ลิตร ไม่มีหลักฐานการนำขึ้นเรือลำต่าง ๆ ตามคำขออนุญาตแต่อย่างใด

2. ตามคำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือ เลขที่ 415/4.7.37 , 599/27.9.37 , 725/17.11.37 , 769/2.12.37 , 788/13.12.37 , 818/29.12.37 และ 545/2.9.37 รวมจำนวน 7 ชุด ซึ่งขออนุญาต นำน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ รวม 926,370 ลิตร ขึ้นเรือลำต่าง ๆ แต่จากการตรวจสอบเอกสาร INFORMATION REQUIRED ON ARRIVAL และ INFORMATION REQUIRED ON DEPARTURE ในเที่ยวเรือเดียวกันแล้วไม่พบว่ามี การนำน้ำมันดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือลำต่าง ๆ ตามคำขออนุญาตดังกล่าวแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานข้างต้น เห็นว่าการยื่นคำร้องขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิง ดีเซลหมุนเร็วขึ้นเรือ จำนวน 1,426,352 ลิตร เพื่อขอคืนเงินภาษีสรรพสามิตเป็นเท็จ คิดเป็นเงินภาษีที่ได้รับคืนไป 3,137,974.40 บาท ฉะนั้น กรมสรรพสามิตสามารถใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1336 โดยไม่มีกำหนดอายุความ เทียบตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 1286/2537 , 348/2526 และ 362/2522 กรณีมิใช่เรื่องลạmมือได้ และเนื่องจาก บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กับ บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ร่วมกันดำเนินการในการขอคืนภาษี โดยบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ได้รับรองในเอกสาร คำขออนุญาตนำน้ำมันเชื้อเพลิงขึ้นเรือว่า น้ำมันเชื้อเพลิงตามชนิดและปริมาณที่ระบุไว้ ซึ่งจะนำขึ้นเรือเป็นน้ำมัน ที่ได้ชำระภาษีอากรแล้ว และจะดำเนินการขอคืนภาษีอากรดังกล่าวตามชนิดและปริมาณที่นำขึ้นเรือจริงต่อไป และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้ใช้ใบส่งของ BUNKER DELIVERY RECEIPT ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นเอกสารประกอบในการยื่นคำขอคืนภาษีสรรพสามิต และเมื่อบริษัท บางจาก ปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ได้รับคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตจากกรมสรรพสามิตแล้วก็จะเบิกเงินส่วนนี้ให้แก่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉะนั้น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ต้องร่วมกันรับผิดชอบคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทยร้อยละสิบที่ได้ รับคืนไปโดยมิชอบรวมจำนวน 3,137,974.40 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิต พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละ เจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิต ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 224 เทียบตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 771/2536

สำนักงานอัยการสูงสุดได้แจ้งคำวินิจฉัยให้คู่กรณีทราบเพื่อเจรจาทำความตกลงกันอีกครั้งหนึ่ง แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงเสนอคณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาตัดสินชี้ขาด

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วตัดสินใจให้บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) ร่วมกันคืนเงินค่าภาษีสรรพสามิตและภาษีเก็บเพิ่มเพื่อกระทรวงมหาดไทย ร้อยละสิบที่ได้รับไปโดยมิชอบรวมจำนวน 3,137,974.40 บาท ให้แก่กรมสรรพสามิต พร้อมดอกเบี้ยผิดนัดในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปี นับแต่วันถัดจากวันครบกำหนดชำระในหนังสือทวงถามของกรมสรรพสามิต ตามเหตุผลที่ยื่นการสูงสุดเสนอ

อนึ่ง ที่ประชุมมีมติให้ตั้งเป็นข้อสังเกตว่ากรณีตามวาระที่ 3.5 , 3.6 และ 3.7 นี้ มีพฤติการณ์ทุจริตในการขอคืนเงินภาษีสรรพสามิต จึงให้มีหนังสือแจ้งบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เพื่อทราบข้อสังเกตข้างต้น

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

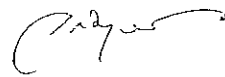
ฝ่ายเลขานุการฯ แลงให้ที่ประชุมทราบว่าคดีบางเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาชี้ขาดการยุติในการดำเนินคดีแพ่งของส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตัดสินชี้ขาดและคณะรัฐมนตรีได้รับทราบคำตัดสินชี้ขาดดังกล่าวแล้ว คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการฯ เช่น กรณีเทศบาลเมืองมาบตาพุด ซึ่งเดิมเทศบาลเมืองมาบตาพุดได้ส่งเรื่องข้อพิพาทระหว่างเทศบาลเมืองมาบตาพุดกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กรณีเรียกค่าตอบแทนใบอนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำบริเวณท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด มายังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2540 และต่อมาคณะกรรมการฯ ได้ตัดสินชี้ขาดให้การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จ่ายค่าตอบแทนแก่เทศบาลเมืองมาบตาพุดจำนวน 203,593,430 บาท แต่เมื่อเทศบาลเมืองมาบตาพุดทวงถามแล้วการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยไม่ชำระให้ โดยแจ้งว่าอยู่ระหว่างดำเนินการออกกฎกระทรวงยกเว้นการเก็บค่าตอบแทนการอนุญาตสำหรับกรณีดังกล่าว ปรากฏว่าเทศบาลเมืองมาบตาพุดได้นำข้อพิพาทไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ทั้งที่คณะกรรมการฯ ได้ตัดสินชี้ขาดแล้ว เป็นต้น จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าสมควรกำหนดมาตรการอย่างไรในเรื่องนี้หรือไม่

มติที่ประชุม : ที่ประชุมพิจารณาแล้วมีมติให้เลื่อนการพิจารณาเรื่องนี้ไปก่อน โดยให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคดีที่คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามคำตัดสินชี้ขาดของคณะกรรมการฯ มานำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป

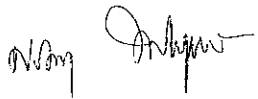
ปิดประชุมเวลา 15.30 น.

(นายธีระวุฒิ พรหมหันต์)
ผู้ช่วยจกรายงานการประชุม

(นางสาวอภิพร จันทพันธ์)
ผู้ช่วยจกรายงานการประชุม

(นางศรีนิดา พรหมหิตาธร)
ผู้จกรายงานการประชุม

(นายสุเมธ ชัยช่วงโชค)
ผู้ตรวจจกรายงานการประชุม